

*Ziņojums*  
*„Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību  
rezultātiem 2023.gadā”*

**Rīga, 2024**

---

## Ievads

Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2023. gadā” izstrādāts ar mērķi reizi gadā publicēt informāciju par nodarbinātības situāciju (ieskaitot reģistrētā bezdarba u.c. statistiku), Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) organizēto mācību rezultātiem un secinājumiem, kā arī par Labklājības ministrijas Apmācību komisijas pieņemtajiem lēmumiem izglītības programmu sarakstu aktualizēšanā un mācību sistēmas pilnveidojumiem.

Reģistrēto NVA klientu (bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu) mācību pasākumi ir visplašāk īstenojamie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi kā Eiropas Savienības dalībvalstīs, tā Latvijā. NVA organizētās mācības no 2011. gada līdz 2023. gadam noteica Labklājības ministrijas Apmācību komisija. Sākot ar 2024. gadu, NVA organizēto mācību piedāvājumu noteiks Ekonomikas ministrijas Apvienotajā pieaugušo izglītības koordinācijas komisijā, turpinot uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanas analīzi - statistiku par NVA klientu iepriekšējo iesaisti mācībās, vakancēm, pieteiktajām brīvajām darba vietām, klientu profilu, klientu izteiktajām vēlmēm, darbā iekārtošanās rezultātiem, īstermiņa darba tirgus prognozēm un prognozēm vidējā un ilgtermiņā, kā arī ievērojot izglītības satura un profesionālās kvalifikācijas prasības. Vienlaikus NVA organizēto mācību piedāvājums tiks saskaņots ar valsts atbalstu pieaugušo izglītībā, īstenojot saskaņotu iesaistīto institūciju darbību un pārvaldības koordināciju, lai sasniegtu cilvēkkapitāla attīstības stratēģiskos mērķus.

NVA organizēto mācību atbalstā joprojām tiks ņemta vērā arī kopējā sociāli ekonomiskā situācija, akcentējot mācību atbalstu tām sabiedrības grupām, kurām iesaiste pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē ir nepieciešama visvairāk (personām ar zemu vai darba tirgum nepietiekamu izglītības līmeni, sociālās atstumtības riskam pakļautajiem, personām ar invaliditāti, personām virs 50 gadu vecuma u.c.).

## Saturs

<b>Ievads</b> .....	<b>2</b>
<b>Saīsinājumi</b> .....	<b>4</b>
<b>1. Nodarbinātība un bezdarbs</b> .....	<b>5</b>
1.1. Reģistrētais bezdarbs.....	9
1.2. Darba devēju pieteiktās brīvās darba vietas .....	12
<b>2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku mācību saraksti</b> .....	<b>14</b>
<b>3. Kuponu sistēma bezdarbniekiem</b> .....	<b>15</b>
<b>4. 2023.gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi</b> .....	<b>18</b>
4.1. Profesionālā pārkvalifikācija/pilnveide un neformālā izglītība.....	21
4.2. Mācības tiešsaistes kursu platformās .....	25
4.3. Bezdarbnieku praktiskā apmācība pie darba devēja .....	27
4.4. Atbalsts reģionālajai mobilitātei.....	29
4.5. Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi .....	29
<b>5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”)</b> .....	<b>31</b>
<b>6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2023.gadā</b> .....	<b>32</b>
<b>7. NVA e-vides risinājumi, publicitātes pasākumi un klientu vērtējums par saņemtajiem pakalpojumiem</b> .....	<b>34</b>
<b>Kopsavilkums un secinājumi</b> .....	<b>35</b>

Saīsinājumi	
ADTP	Aktīvā darba tirgus politika
BURVIS	Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēma
CAP	Cilvēkkapitāla attīstības padome
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
FM	Finanšu ministrija
IKP	Iekšzemes kopprodukts
ISCED	Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KPP	Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi
LM	Labklājības ministrija
LU	Latvijas Universitāte
MK	Ministru kabinets
MK noteikumi Nr.75	Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumi Nr. 75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem"
NACE	Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija ( <i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> )
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

## 1. Nodarbinātība un bezdarbs

Pēc straujā nodarbināto iedzīvotāju skaita samazinājuma ekonomiskās lejupslīdes laikā 2009. un 2010. gadā, ekonomiskajai situācijai uzlabojoties, laikā līdz 2019. gadam bija vērojama pozitīva tendence nodarbināto iedzīvotāju skaita dinamikā. Ja 2010. gadā nodarbināti bija 850,7 tūkstoši jeb 52 % iedzīvotāju 15–74 gadu vecumā, tad 2019. gadā to skaits sasniedza 910 tūkstošus jeb 65 %<sup>1</sup>. Tāpat Latvijā periodā no 2011. gada līdz 2019. gadam turpinājās stabila ekonomiskā izaugsme, kuras tempi pārsniedza ES vidējos rādītājus un IKP vidēji pieauga par 3,3 % ik gadu<sup>2</sup>.

Covid-19 pandēmija ietekmēja ekonomikas attīstību globālā mērogā un tai skaitā Latvijā. Proti, tās ietekmē IKP 2020. gadā Latvijā saruka par 3,8 %. Arī 2021. gadā ekonomikas attīstību turpināja ietekmēt Covid-19 pandēmija un pasākumi tās ierobežošanai, vienlaikus līdzās IKP pieaugumam (atbilstoši EM datiem pieaugums par 4,5 %) ekonomiskā aktivitāte uzlabojās un darba tirgū notika gan jaunu vakanču reģistrēšana, gan bezdarbnieku darbā iekārtošanās, tādējādi situācijai darba tirgū pakāpeniski stabilizējoties. Sākot ar 2022. gadu, pieauga gan nodarbinātības līmenis, gan nodarbināto skaits, daļai nodarbināto darba pienākumus veicot arī attālināti. 2022. gada 4. ceturksnī 11,3 % (87,7 tūkstoši) darbinieku (darba ņēmēju) strādāja attālināti, rādītājam samazinoties par vienu procentpunktu 2023. gada beigās (77, tūkstošiem strādājošiem attālināti)<sup>3</sup>.

Atbilstoši CSP darbaspēka apsekojuma rezultātiem **2023. gadā Latvijā bija nodarbināti 884,2 tūkstoši jeb 64,2 % iedzīvotāju** vecumā no 15 līdz 74 gadiem. Salīdzinot ar 2022. gadu, **nodarbinātības līmenis** palielinājās par 0,3 procentpunktiem, bet nodarbināto skaits gada laikā absolūtos skaitļos samazinājās par diviem tūkstošiem. Covid-19 krīzes negatīvā ietekme saglabājās, proti, salīdzinot ar 2019. gadu, 2023. gadā joprojām bija zemāks gan nodarbinātības līmenis (- 0,8 procentpunkti), gan nodarbināto skaits (- 25,8 tūkst.). 2023. gadā vīriešu nodarbinātības līmenis (67,1 %) bija par 5,5 procentpunktiem augstāks nekā sievietēm (61,6 %) <sup>4</sup>, lai arī absolūtos skaitļos nodarbināto sievietu skaits bija par 8,2 tūkst. augstāks nekā vīriešu (skat. 1. attēlu). Jāatzīmē, ka kopš 2012. gada 3. ceturkšņa nodarbinātības līmenis Latvijā ir pārsniedzis ES dalībvalstu vidējo līmeni (2023. gadā ES – 61,3 %), tomēr 2023. gadā tas (64,2 %) bija joprojām zemākais Baltijas valstīs – Igaunijā nodarbinātības līmenis saglabājās 69,2 procentpunktu robežās, savukārt Lietuvā nokritās līdz 65,7 procentpunktiem.

Atbilstoši CSP datiem Latvijā visvairāk nodarbināto strādā pakalpojumu sniegšanas sektorā (70,2 % nodarbināto). No visiem pakalpojumu sniegšanas sektorā nodarbinātajiem 59,8 % strādāja tirdzniecības pakalpojumu sektorā (tirdzniecība, transports, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, informācijas un komunikācijas pakalpojumi, finanšu darbības, operācijas ar nekustamo īpašumu, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība), bet 40,2 % – tādās pakalpojumu jomās kā valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe,

<sup>1</sup> CSP (2024) datubāze: NBL020. Nodarbinātie pa vecuma grupām un pēc dzimuma 1996 - 2023

<sup>2</sup> EM (2022) Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm.

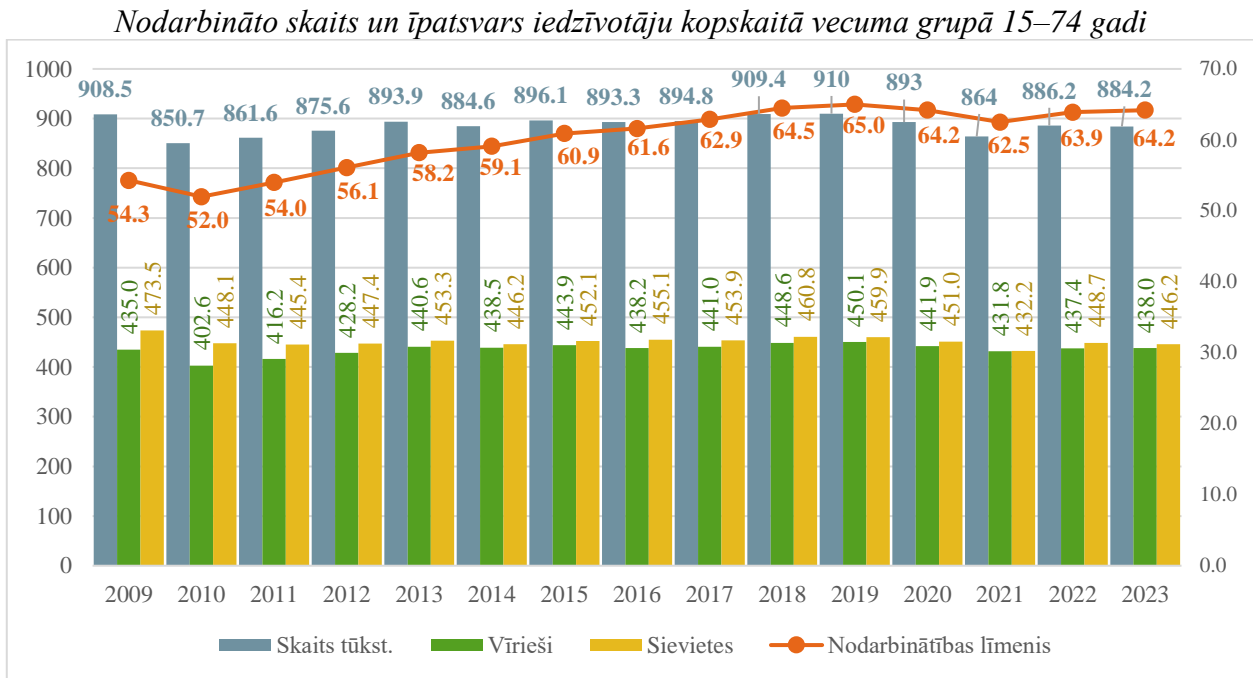
Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/media/14720/download?attachment>

<sup>3</sup> CSP (2024) datubāze: NBL270c. Attālināti strādājošie darbinieki (darba ņēmēji) pa vecuma grupām un pēc dzimuma 2020Q2 - 2024Q1

<sup>4</sup> CSP (2024) Darbaspēka apsekojuma galvenie rādītāji 2023. gadā. Pieejams: [https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2024-05/Nr\\_09\\_Darbaspēka\\_apsekojuma\\_galvenie\\_raditaji\\_2023\\_gada\\_%2824\\_00%29\\_LV.pdf](https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2024-05/Nr_09_Darbaspēka_apsekojuma_galvenie_raditaji_2023_gada_%2824_00%29_LV.pdf)

māksla, izklaide, atpūta u.c. Ražošanas sektorā nodarbināta bija gandrīz ceturtda daļa jeb 22,9 % nodarbināto, bet lauksaimniecības sektorā – 6,7 %.

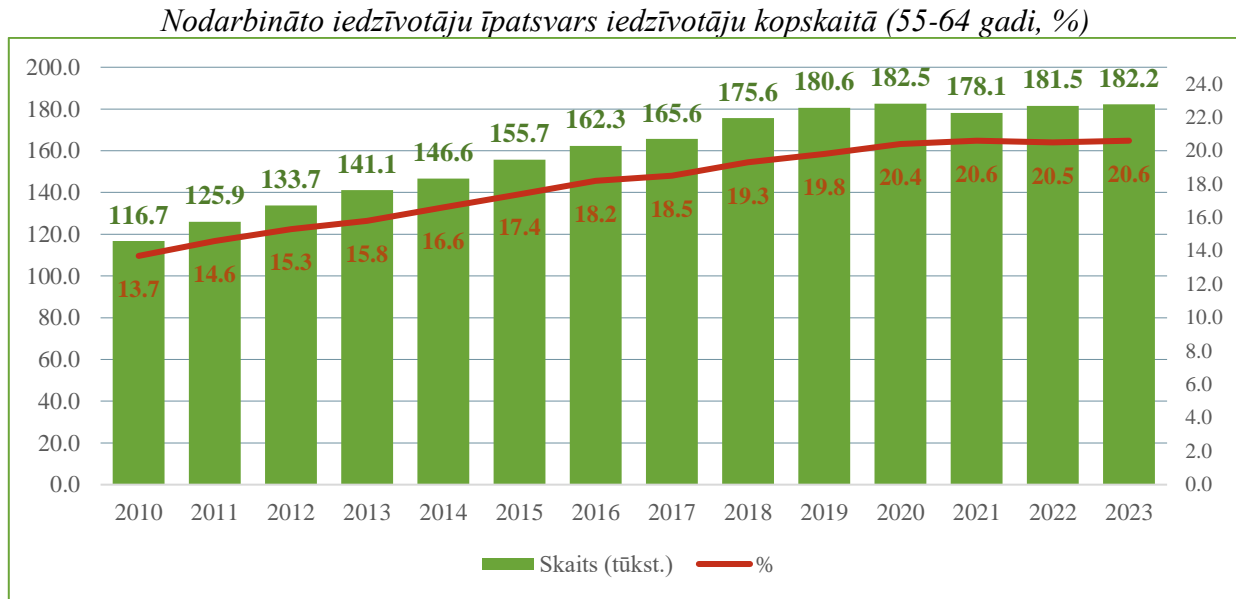
Attēls Nr.1



Avots: CSP

Salīdzinot ar gadu iepriekš, 2023. gadā bija vērojams nodarbināto skaita kritums vairākos saimnieciskās darbības veidos atbilstoši NACE klasifikatoram (2.red.), jo īpaši tajos ar tradicionāli vislielāko nodarbināto skaitu, tādos sektoros kā: Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (no 59,9 tūkst. līdz 59,3 tūkst.); ražošanas sektorā - Apstrādes rūpniecība (no 114,4 tūkst. līdz 111,7 tūkst.), Būvniecība (no 72,1 tūkst. līdz 70,3 tūkst); tirdzniecības pakalpojumu sektorā - Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts (no 139,5 tūkst. līdz 127,6 tūkst.), Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (no 42,6 tūkst. līdz 42 tūkst.); citu pakalpojumu sektoros - Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana (no 62,5 tūkst. līdz 57,2 tūkst.); Izglītība (no 82,5 tūkst. līdz 82,4 tūkst.) u.c. Savukārt pozitīvas tendences bija vērojamas tādos saimnieciskās darbības veidos kā tirdzniecības pakalpojumu sektorā - Transports un uzglabāšana (pieaugums no 65,9 tūkst. līdz 73,2 tūkst.); citu pakalpojumu sektorā - Veselība un sociālā aprūpe (no 59,8 līdz 64,6 tūkst.) u.c.

Visaugstākais **nodarbināto iedzīvotāju vecuma grupas īpatsvars** 2023. gadā bija iedzīvotājiem 35-44 gadu vecumā (25 %), kam sekoja iedzīvotāji 45-54 gadu vecumā (23,3 %). Salīdzinot ar gadu iepriekš, samazinājies iedzīvotāju vecuma grupas 25-34 gadi nodarbinātības īpatsvars (no 20,2% līdz 19 %). Savukārt jauniešu vecuma grupas 15-24 gadi nodarbinātības īpatsvars bija 6,4 % (pieaugums par 0,2 procentpunktiem). Jāpiebilst, ka 2023. gadā nodarbinātības līmenis jauniešiem 15–24 gadu vecumā bija 30,6 %, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, nav mainījies. Nodarbināti bija 56,3 tūkstoši jauniešu (2022. gadā – 54,6 tūkstoši). Attiecībā uz pirmspensijas iedzīvotājiem vecuma grupu (55-64 gadi), to nodarbinātības īpatsvara rādītājs bija 20,6 %. Absolūtos skaitļos nodarbināto skaits šajā vecuma grupā gada laikā palielinājās par 700 nodarbinātajiem (skat. 2. attēlu).



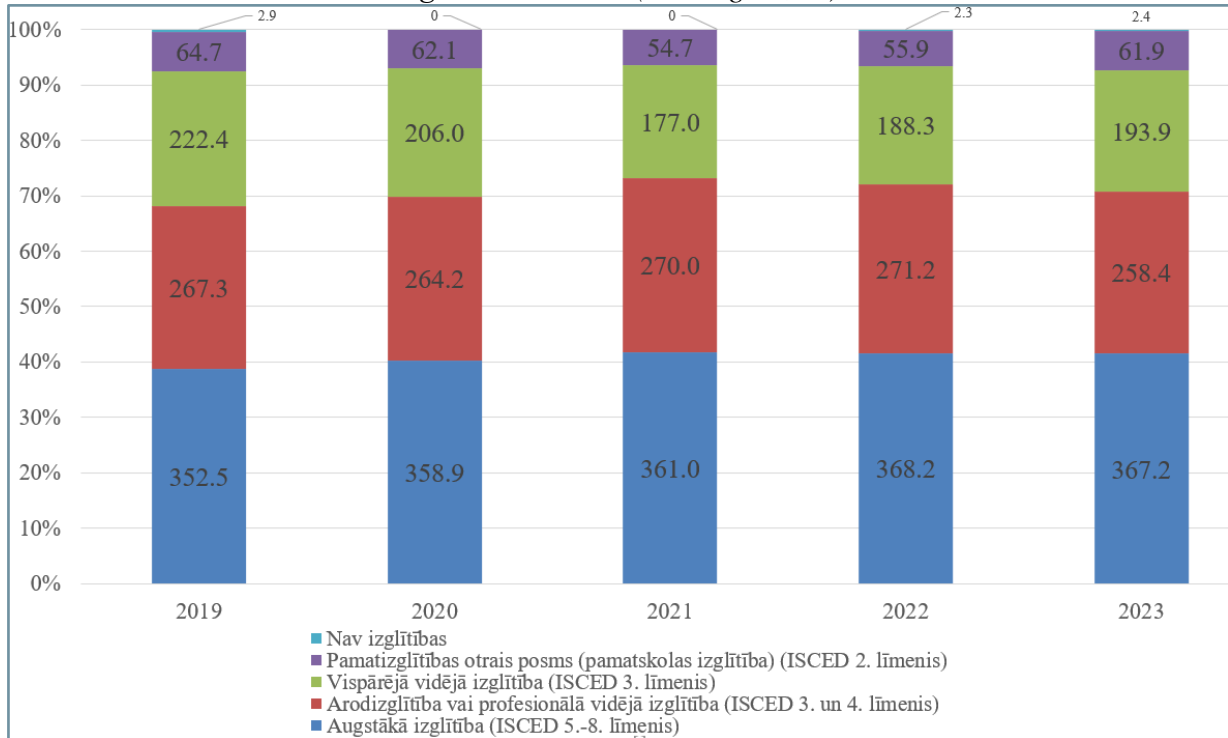
Avots: CSP

Lai arī nodarbinātības līmenis ir pieaudzis vecuma grupā 55-64 gadi un gados vecākos iedzīvotājus Latvijā raksturo samērā augsta līdzdalība darba tirgū, kā galvenie izaicinājumi tomēr saglabājas bezdarbs un īpaši ilgstošais bezdarbs, zemāka mobilitāte gan attiecībā uz darbavietas maiņu, gan atgriešanos darba tirgū, stereotipi no darba devēju puses, izglītības un veselības aspekti, kā arī aprūpes pienākumi. Lai uzlabotu aktīvās novecošanās situāciju kopumā, veicinātu pēc iespējas ilgāku līdzdalību darba tirgū un mazinātu bezdarba iestāšanās riskus, būtiskākie darbības virzieni ir veselības pieejamības, pieaugušo iedzīvotāju prasmju pilnveides, nabadzības risku mazināšanas un kvalitatīvu darba vietu nodrošināšana.

Balstoties uz CSP datiem, **pēc teritoriālā dalījuma** viszemākais **nodarbinātības** līmenis bija Latgales reģionā. 2023. gadā Latgales reģionā nodarbināti bija 56,8 % iedzīvotāju, kas bija par 7,9 % vairāk nekā 2010. gadā. Savukārt visaugstākais nodarbinātības līmenis 2023. gadā bija Rīgas reģionā (67,2 %). Atbilstoši CSP darbaspēka apsekojumam 2023. gadā lielākā daļa (84,2 %) no visiem nodarbinātajiem iedzīvotājiem, kuriem darbavietā atradās Latvijā, strādāja tajā pašā Latvijas reģionā, kurā dzīvoja. Rīgā bija vismazākais nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars, kuriem darbavietas reģions atšķīrās no dzīvesvietas reģiona, proti, 3,6 % nodarbināto iedzīvotāju strādāja citā Latvijas reģionā. Aiz Rīgas seko Latgales un Kurzemes reģions, kur attiecīgi 4,8 % un 8,6 % nodarbināto atšķīrās dzīvesvietas un darbavietas reģions. Pierīgā mazāk nekā puse (43,0 %) nodarbināto iedzīvotāju gan dzīvoja, gan strādāja šajā reģionā. 57,0 % no Pierīgā dzīvojošajiem nodarbinātajiem iedzīvotājiem strādāja citā reģionā, no tiem lielākā daļa (96,2 %) – Rīgā.

Attiecībā uz **nodarbinātību atbilstoši izglītības līmenim**, 2023. gadā visvairāk no visiem nodarbinātajiem bija iedzīvotāji ar augstāko izglītības (ISCED 5.-8. līmenis) līmeni (41,5 % jeb 367,2 tūkst. no 886,2 tūkst), kam sekoja 29,2 % jeb 258,4 tūkst. nodarbināto ar iegūtu arodizglītību vai profesionālo vidējo izglītību (ISCED 3. un 4. līmenis), savukārt mazāk nodarbināto gan īpatsvarā, gan absolūtos skaitļos bija ar vispārējo vidējo izglītību (ISCED 3. līmenis) – 21,9 % jeb 193,9 tūkst., kā arī ar iegūtu pamatizglītību vai bez tās – 6,0 % jeb 61,9 tūkst. (skat. 3. attēlu).

Nodarbināto iedzīvotāju skaits (tūkst.) un īpatsvars atbilstoši izglītības līmenim (15-74 gadi, %)



Avots: CSP

CSP darbaspēka apsekojuma rezultāti liecina, ka 2023. gadā 61,5 tūkstoši iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem bija bezdarbnieki. Salīdzinot ar 2022. gadu, **bezdarbnieku skaits** turpināja samazināties par 3,7 tūkstošiem jeb 5,7 %. Salīdzinot ar 2021. gadu, ir vērojams vēl izteiktāks bezdarbnieku skaitliskais samazinājums, t.i., par 17,2 tūkst. jeb par 21,9 %. Attiecībā **uz bezdarba līmeni**, no 2010. gada līdz 2019. gadam tas ik gadu samazinājās, sasniedzot 6,3 %. Savukārt 2020. gadā pandēmijas ietekmē tas pieauga līdz 8,1 %. Ar 2021. gadu bezdarba līmenis samazinājās, 2023. gadā sasniedzot 6,5 %. Vīriešu bezdarba līmenis 2023. gadā bija augstāks nekā sievietēm (attiecīgi 7,6 % un 5,4 %). 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 0,9 tūkstošiem palielinājās bezdarbnieku skaits, kas bija bez darba līdz 5 mēnešiem (33,7 tūkstoši jeb 55,0 %), bet par 2,5 tūkstošiem samazinājās to personu skaits, kas bez darba bija 6-11 mēnešus (10,6 tūkstoši jeb 17,3 %). **Ilgstošo bezdarbnieku**, kuri nevar atrast darbu gadu vai ilgāk, skaits gada laikā samazinājās par 1,8 tūkstošiem un 2023. gadā bija 17,0 tūkstoši jeb 27,6 % no visiem bezdarbniekiem (2022. gadā – 18,8 tūkst. jeb 29,1 %).

2023. gadā **ekonomiski aktīvi** bija 945,7 tūkstoši, kas ir nedaudz vairāk nekā divas trešdaļas jeb 68,6 % no visiem iedzīvotājiem 15–74 gadu vecumā. Ekonomisko aktivitāti ietekmē dažādi faktori, piemēram, dzimums, iegūtais izglītības līmenis un vecums. Vīriešu ekonomiskās aktivitātes līmenis ir augstāks nekā sievietēm ne tikai Latvijā, bet visās ES dalībvalstīs. 2023. gadā vīriešu ekonomiskās aktivitātes līmenis (72,6 %) bija par 7,5 procentpunktiem augstāks nekā sievietēm (65,1 %). Salīdzinot ar 2022. gadu, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits Latvijā samazinājās par 5,6 tūkst. Salīdzinot ekonomiskās aktivitātes līmeni pēc iegūtā izglītības līmeņa, vērojama sakarība – jo augstāks izglītības līmenis, jo augstāks aktivitātes līmenis. 2023. gadā visaugstākais ekonomiskās



aktivitātes līmenis (83,4 %) bija iedzīvotājiem ar augstāko izglītību, bet viszemākais – ar pamatizglītību vai zemāku izglītības līmeni (36,5 %). Joprojām pastāv būtiski ekonomiskās aktivitātes izaicinājumi, kas līdztekus demogrāfiskiem procesiem un ilgstošo bezdarbnieku īpatsvara rādītājiem sašaurina darbaspēka piedāvājumu darba tirgū un paaugstina darbaspēka nepietiekamības risku<sup>5</sup>. Tādējādi šie izaicinājumi kopā ar reģionālajām darba tirgus disproporcijām tuvākos gados var radīt strukturālā bezdarba riskus, kā arī vēl vairāk saasināt darbaspēka pieejamības problēmu.

**Atskatoties uz situāciju 2020. gadā,** tika prognozēts, ka nodarbinātības un bezdarba rādītāji varētu atgriezties 2019. gada līmenī aptuveni 2022. gada beigās vai 2023. gada sākumā. Attiecībā uz bezdarba līmeni un bezdarbnieku skaitu tas ir noticis. CSP apsekojuma dati liecina, ka 2023. gadā bezdarbnieku skaits (61,5 tūkst. 2023. gadā, salīdzinot ar 61,3 tūkst. 2019. gadā) un līmenis (61,5 tūkst. 2023. gadā, salīdzinot ar 61,3 tūkst. 2019. gadā) bija pirmspandēmijas līmenī, taču nodarbināto skaits absolūtā izteiksmē turpmākajos gados visdrīzāk saglabāsies zem pirmspandēmijas līmeņa. To lielākoties ietekmēs gan demogrāfiskās tendences – mazāks darbaspējīgo iedzīvotāju skaits darba tirgū, gan nepieciešamība pēc augstākas darbaspēka efektivitātes, jo arī turpmāk ekonomikas izaugsmi vairāk radīs tieši produktivitātes pieaugums. Vienlaikus darba tirgus situāciju turpinās ietekmēt arī nenoteiktība saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā, kā arī nenoteiktība saistībā ar ietekmi uz ekonomikas izaugsmi un inflāciju, gan mājāsaimniecību uzkrājumiem u.c. faktoriem.

## 1.1. REĢISTRĒTAIS BEZDARBS

NVA dati liecina, ka **reģistrētā bezdarba līmenis** (reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars darbaspējas vecumā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā) 2023. gada nogalē sasniedza 5,7 %, kas bija par 0,5 procentpunktu mazāk par atbilstošo laika periodu 2019. gada beigās (6,2 %). Šī statistika atspoguļota 1. tabulā.

Gada laikā turpinājās pozitīvās tendences arī attiecībā uz reģistrēto **bezdarbnieku skaita** samazinājumu. Līdzīgi kā 2022.gadā, kad gada laikā reģistrēto bezdarbnieku skaits samazinājās par 7 238 personām, arī 2023. gadā bija vērojams samazinājums - par 3 192 personām, NVA uzskaitē decembra beigās esot 50 344 bezdarbniekiem, no kuriem 52,6 % (26 471) bija sievietes un 47,4 % (23 873) - vīrieši. Vienlaikus 2023. gada 12 mēnešos bezdarbnieka statuss piešķirts 93 181 personām, kas bija par 2 604 personām vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

Tabula Nr.1

NVA reģistrētā bezdarba līmenis mēneša beigās, %

Gads	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2017.	8,5	8,4	8,3	7,8	7,4	7,2	7,1	6,9	6,6	6,6	6,7	6,8
2018.	7,0	7,1	7,0	6,7	6,4	6,4	6,4	6,3	6,1	6,1	6,2	6,4
2019.	6,7	6,7	6,6	6,3	6,1	6,0	6,0	5,9	5,7	5,7	5,8	6,2
2020.	6,4	6,3	6,8	8,0	8,4	8,6	8,6	8,2	7,7	7,4	7,4	7,7
2021.	8,0	8,2	8,2	7,9	7,6	7,4	7,1	6,5	6,0	6,0	6,4	6,7
2022.	6,9	6,8	6,6/6,8*	6,5	6,1	5,9	6,0	5,8	5,7	5,7	5,9	6,1
2023.	6,3	6,3	6,1/ 6,0*	5,7	5,5	5,5	5,6	5,5	5,3	5,3	5,4	5,7

\* Nemot vērā, ka ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits tiek aktualizēts reizi gadā, reģistrētā bezdarba līmenis marta beigās un turpmākajos mēnešos tiek aprēķināts pret jauno ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu.

Avots: NVA

<sup>5</sup> EM (2022) Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm

Vienlaikus bezdarbnieka statuss tika noņemts 96 632 personām, kas bija par 2 604 personām vairāk, salīdzinot ar 2022. gada atbilstošo periodu.

Tabula Nr.2

## NVA reģistrēto bezdarbnieku skaits mēneša beigās, %

Gads	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2017.	80 016	79 152	76 431	71 705	68 439	66 708	65 554	63 717	61 461	61 014	61 538	63 121
2018.	65 136	65 282	64 631	61 882	59 548	59 119	58 888	58 051	56 734	56 726	57 455	59 588
2019.	61 951	62 477	61 244	58 188	56 105	55 750	55 373	54 390	52 595	52 651	53 783	57 808
2020.	58 832	58 247	61 926	72 917	76 440	78 266	77 998	75 013	70 306	67 124	67 518	69 605
2021.	72 612	74 494	74 232	71 376	68 765	67 307	64 392	59 040	54 524	54 042	57 536	60 774
2022.	62 270	61 813	60 199	57 223	53 825	52 257	52 766	51 527	50 194	50 278	51 606	53 536
2023.	55 285	55 707	53 837	50 808	48 850	49 239	49 962	49 095	47 415	47 083	48 184	50 344

Avots: NVA

Lielākais **bezdarbnieku skaits** 2023. gadā bija šādās **profesijās** (pēc pēdējās nodarbošanās/profesijas): palīgstrādnieks - 469, traktortehnikas vadītājs - 254, ceļu būves palīgstrādnieks - 208, kravas automobiļa vadītājs - 193, kūdras ieguves palīgstrādnieks - 174, ēku celtnieks - 144, būvstrādnieks - 136, ekskavatora vadītājs - 127, bruģētājs - 116, traktora vadītājs - 105.

2023. gada decembra beigās vairāk nekā puse reģistrēto bezdarbnieku bija ar **bezdarba ilgumu** līdz 6 mēnešiem - 32 734 jeb 65,0 %, bet reģistrētie bezdarbnieki ar bezdarba ilgumu no 6 līdz 12 mēnešiem bija 9 584 jeb 19,0 %. Reģistrēto bezdarbnieku kopskaitā lielāko īpatsvaru (32,0 %) veidoja bezdarbnieki ar profesionālo izglītību (kopā - 16 098 bezdarbnieki), no kuriem vairākumā (53,9 %) bija personas vecumā virs 50 gadiem, kas vienlaikus norāda uz nepieciešamību pilnveidot esošās prasmes vai apgūt jaunas, lai tās būtu atbilstošas mūsdienu darba tirgus prasībām.

Dalījumā pa **vecuma grupām** 2023. gada decembra beigās visvairāk bija reģistrētie bezdarbnieki vecumā no 50 - 59 gadiem. To skaits bija 12 560, kas veidoja 25 % no kopējā bezdarbnieku skaita. Attiecīgi personas vecumā no 30 līdz 39 gadiem bija 12 097 (24,0 %), kam sekoja vecuma grupa no 40 līdz 49 gadiem - 10 923 (21,7 %). Plašāks reģistrēto bezdarbnieku statistiskais portrets ir atspoguļots 3. tabulā.

Tabula Nr.3

## Reģistrēto bezdarbnieku statistiskais portrets (uz 31.12.2023.)

		Kopējais skaits	% no kopskaita	Sievietes	Vīrieši
<b>Bezdarbnieku skaits</b>		<b>50 344</b>		<b>26 471</b>	<b>23 873</b>
				<b>52,6 %</b>	<b>47,45%</b>
<b>Vecuma grupas</b>	15 - 19	454	0,9%	227	227
	20 - 24	3 396	6,7%	1 839	1 557
	25 - 29	4 022	8,0%	2 270	1 752
	30 - 34	5 813	11,5%	3 208	2 605
	35 - 39	6 284	12,5%	3 494	2 790
	40 - 44	5 549	11,0%	2 931	2 618
	45 - 49	5 374	10,7%	2 738	2 636
	50 - 54	5 967	11,9%	2 966	3 001
	55 - 59	6 593	13,1%	3 221	3 372
	60 un vairāk	6 892	13,7%	3 577	3 315
<b>Izglītības līmenis</b>	augstākā izglītība	11 796	23,4%	8 239	3 557
	profesionālā izglītība	16 098	32,0%	7 379	8 719
	vispārējā vidējā izglītība	12 800	25,4%	6 510	6 290
	pamatizglītība	8 372	16,6%	3 718	4 654

	zemāka par pamatizglītību	1 081	2,1%	521	560
	nav norādīta	197	0,4%	104	93
<b>Valsts valodas prasme</b>	izglītība iegūta valsts valodā	31 951	63,5%	16 452	15 499
	valsts valodas augstākā pakāpe	2 328	4,6%	1 652	676
	valsts valodas vidējā pakāpe	6 231	12,4%	3 777	2 454
	valsts valodas zemākā pakāpe	4 935	9,8%	2 267	2 668
	nav valsts valodas atestācijas	4 809	9,6%	2 268	2 541
	nav norādīta	90	0,2%	55	35
<b>Bezdarba ilgums</b>	līdz 6 mēnešiem	32 734	65,0%	16 562	16 172
	no 6 līdz 12 mēnešiem	9 584	19,0%	5 429	4 155
	no 1 līdz 3 gadiem	5 007	9,9%	2 788	2 219
	3 gadi un vairāk	3 019	6,0%	1 692	1 327

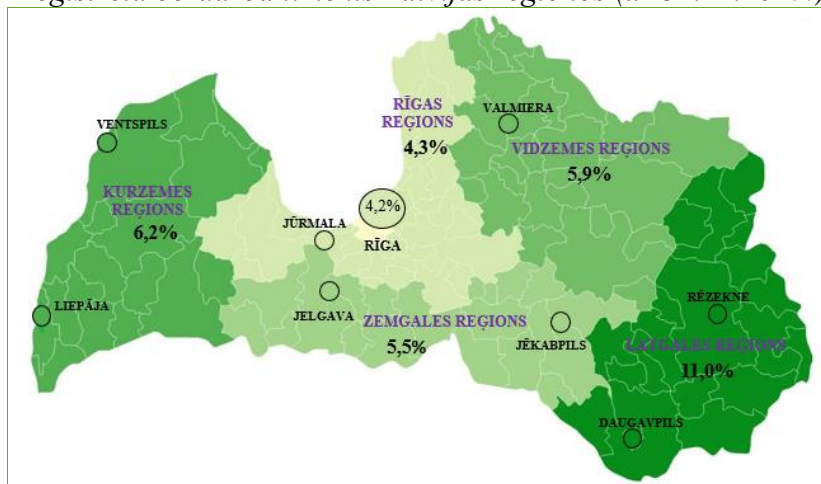
Avots: NVA

**Vidējais bezdarba ilgums** 2023. gada decembra beigās bija 132 dienas jeb vairāk par četriem mēnešiem, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, bija par 53 dienām mazāk. Attiecīgi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējais bezdarba ilguma samazinājums bija vērojams visām bezdarbnieku mērķa grupām: ilgstošajiem bezdarbniekiem līdz 873 dienām (2022. gadā 890 dienas), personām ar invaliditāti līdz 220 dienām (2022. gadā 277 dienas), jauniešiem bezdarbniekiem līdz 82 dienām (2022. gadā 86 dienas) un bezdarbniekiem vecumā 50 gadi un vairāk līdz 132 dienām (2022. gadā 148 dienas).

Zemākais bezdarba līmenis 2023. gada decembrī reģistrēts Rīgas reģionā – 4,3 % (gada laikā samazinājums par 0,1 procentpunktiem), bet augstākais bezdarba līmenis bija Latgales reģionā – 11,0 % (samazinājums par 1,8 procentpunktiem). Plašāk skat. 4. attēlu.

Attēls Nr.4

Reģistrētā bezdarba līmenis Latvijas reģionos (uz 31.12.2023.)



Avots: NVA

2023. gada beigās, salīdzinot ar attiecīgo periodu pirms gada, absolūtos skaitļos bezdarbnieku skaita samazinājums vērojams visās **mērķa grupās**. Visizteiktākais tas bija ilgstošo bezdarbnieku mērķa grupā (-21,8 %), kam sekoja bezdarbnieki ar invaliditāti (-11,0 %), bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk (-7,5 %), jaunieši bezdarbnieku vecumā 15 -24 gadi (-0,9 %).

2023. gada nogalē NVA uzskaitē bija 8 026 **ilgstošie bezdarbnieki** (15,9 % no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita), kuru kopskaitā 61,9 % bija bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, 23,2 % – bezdarbnieki ar invaliditāti, 1,5 % – jaunieši (15 – 24 gadi). Salīdzinot ar 2022. gada beigām, ilgstošo bezdarbnieku skaits samazinājies par 2 241 personām, turklāt visos reģionos: Latgales (- 26,9 %), Zemgales (-22,6 %), Vidzemes (-16,1 %), Kurzemes (-13,0 %) un Rīgas (- 8,4 %).

NVA reģistrā bija 6 370 **bezdarbnieki ar invaliditāti** (12,7% no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita). Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, mērķgrupas samazinājums absolūtos skaitļos bija par 788 personām. Gada beigās vairāk nekā puse (64,9 %) no reģistrētajiem bezdarbniekiem ar invaliditāti bija vecumā virs 50 gadiem, savukārt 29,2 % bija ilgstošie bezdarbnieki un 2,0 % jaunieši bezdarbnieki.

Gada nogalē NVA bija reģistrēti 19 452 **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk (38,6 % no kopējā reģistrētā bezdarbnieku skaita valstī)**. Salīdzinot ar gadu iepriekš, bija vērojams samazinājums par 1 587 personām, no tiem gada nogalē 39,2 % bija pirmspensijas vecuma bezdarbnieki, 22,2 % bezdarbnieki ar invaliditāti un 21,3 % bija ilgstošie bezdarbnieki.

2023. gada beigās NVA bija reģistrēti 3 850 **jaunieši bezdarbnieki** vecumā no 15 līdz 24 gadiem (2022. gadā 3 885), kas veidoja 7,6 % no bezdarbnieku kopskaita (salīdzinot ar gadu iepriekš, vērojams neliels šīs bezdarbnieku mērķa grupas īpatsvara pieaugums – par 0,3 %). To kopskaitā 3,1 % bija ilgstošie bezdarbnieki, 3,4 % – personas ar invaliditāti, 1,4 % – personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma. Lielākais jauniešu bezdarbnieku skaits sadalījumā pa profesijām pēc pēdējās nodarbošanās: palīgstrādnieks – 265, pārdevējs konsultants – 192, klientu apkalpošanas speciālists – 156, viesmīlis – 102, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 90, krupjē – 74, ceha strādnieks – 56, noliktavas darbinieks – 53, pavārs – 52, tirdzniecības pārdevējs – 50.

## 1.2. DARBA DEVĒJU PIETEIKTĀS BRĪVĀS DARBA VIETAS

2023. gada 12 mēnešos kopumā NVA bija reģistrētas 87 330 brīvās darba vietas, kas bija par 26 858 jeb 23,5 % mazāk, salīdzinot ar 2022. gada 12 mēnešiem. 2023. gada decembra beigās bija reģistrētas aktuālas 19 319 brīvās darba vietas, kas bija par 3 847 jeb 13,2 % mazāk, salīdzinot ar atbilstošo laika periodu pirms gada. Visvairāk brīvo darba vietu sadalījumā pēc uzņēmuma nozares gada nogalē bija reģistrētas: Būvniecībā – 5 099 (26 %), Transportā un uzglabāšanā – 3 060 (16 %), Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībā – 2 883 (15 %), Apstrādes rūpniecībā – 1 956 (10 %), Vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā; automobiļu un motociklu remontā – 957 (5 %). Brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2 red.), salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, ir atspoguļots 4. tabulā.

Tabula Nr.4

*Brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2)*

Nozare (TOP 10)	31.12.2023.	31.12.2023.	Izmaiņas (%)
Būvniecība	5 099	6 414	-21%
Transports un uzglabāšana	3 060	3 238	-5%
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	2 883	3 078	-6%
Apstrādes rūpniecība	1 956	3 049	-36%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	1 169	1 547	-24%
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	957	1 479	-35%
Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	591	520	14%
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	587	933	-37%
Izglītība	571	501	14%
Veselība un sociālā aprūpe	528	515	3%
<b>Pavisam kopā</b>	<b>19 319</b>	<b>23 166</b>	<b>-17%</b>

Avots: NVA

2023. gada decembra beigās NVA bija reģistrētas 10 426 ilgāk par trīs mēnešiem neaizpildītas brīvās darba vietas, kas veidoja 54,0 % no brīvo darba vietu kopskaita (19 319). Lielākais ilgstoši neaizpildīto vakanču īpatsvars bija Rīgas (57,5 %), Zemgales (47,8 %), Vidzemes (42,9 %) un Latgales (41,2 %) reģionos, savukār savukārt mazākais – Kurzemes reģionā (11,8 %).

TOP (skaitliskākās) profesijas Rīgas reģionā, kurās darba tirgus pieprasījums nesakrīt ar piedāvājumu (nav aizpildītas ilgāk par sešiem mēnešiem): kravas automobiļa vadītājs (1 431), palīgstrādnieks (1 183), būvstrādnieks (1 183), betonētājs (282), informācijas ievadīšanas operators (279). Latgales reģionā: kravas automobiļa vadītājs (42), vilcējautomobiļa vadītājs (38). Vidzemes reģionā: palīgstrādnieks (70), kūdras ieguves palīgstrādnieks (66), būvstrādnieks (55), kravas automobiļa vadītājs (37). Zemgales reģionā: palīgstrādnieks (57), metālmateriālu metinātājs (37). Kurzemes reģionā: būvnieks (15).

## 2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku mācību saraksti

Tā kā daļai no reģistrētajiem bezdarbniekiem varētu būt grūtības iekļauties darba tirgū, jo ievērojams skaits no NVA uzskaitē esošajiem bezdarbniekiem ilgstoši ir bez darba, kā arī vērojama nozaru pārstrukturēšanās tehnoloģisko pārmaiņu un procesu ietekmē, nepieciešams turpināt īstenot aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, t.sk. prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju.

Kopš 2011. gada apmācību jomas, izglītības programmas, profesijas un sociālās un profesionālās pamatprasmes, kurās atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un tautsaimniecības nozaru attīstības prognozēm nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi, kā arī KPP tematiskās jomas un atvērto tiešsaistes kursu platformu piedāvājumu, ne retāk kā reizi gadā noteica labklājības ministra izveidota Apmācību komisija. 2023. gada 19. jūnijā Apmācību komisija aktualizēja visus mācību sarakstus 2023.-2024. gadam. Ar Apmācību komisijas sēdes protokolu un tās pieņemtajiem lēmumiem attiecībā uz sarakstu aktualizēšanu ir iespējams iepazīties LM mājaslapā<sup>6</sup>.

Atbilstoši pierādījumos balstītai analīzei un darba tirgus pieprasījumam sarakstu aktualizēšanā tika ņemti vērā NVA statistikas dati par katru sarakstā iekļauto profesionālās tālākizglītības programmu, balstoties uz darba tirgus prognozēm<sup>7</sup> ar vairākiem kritērijiem: (1) kā augstu vērtējot pieprasījumu virs 200 darba vietām; (2) BURVIS reģistrēto vakanču skaits (vērtējot pieprasījumu virs 100 darba vietām); (3) darbā iekārtošanās īpatsvars (%) pirmo sešu mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas (kā nepietiekams rezultāts < 30%); (4) reģistrēto bezdarbnieku skaits pēc pēdējās nodarbošanās profesijā (kā pietiekams rezultāts > 100 personas); (5) reģistrēto bezdarbnieku skaits, kuri meklē darbu profesijā (profesijā reģistrēto skaits > 100 personas); (6) bezdarbnieku skaits, kuri uzsākuši mācības katrā no izglītības programmām (kā pietiekams rezultāts > 150 personām); (7) bezdarbnieku skaits, kuri pabeiguši mācības (kā pietiekams rezultāts > 150 personām); (8) reģistrētie bezdarbnieku pieteikumi programmas apguvei (kā augsts pieteikumu skaits > 50).

Saskaņā ar MK 2023. gada 6.jūnijā apstiprināto CAP nolikumu, kā arī saskaņā ar 2023. gada 5.decembra grozījumiem MK noteikumu Nr.75 22. punktā, turpmāk stratēģiski un praktiski mācību vajadzības noteiks CAP un EM izveidota komisija, LM Apmācību komisijai beidzot pastāvēt. Izmaiņas nepieciešamas, jo CAP ietvaros norisināsies stratēģiskas diskusijas par pieaugušo izglītību, programmu efektivitāti un kvalitāti, kā arī attīstības virzieniem saistībā ar cilvēkkapitāla attīstību un darba tirgus transformāciju atbilstoši valsts līmenī noteiktajiem mērķiem. Plānots, ka CAP un EM vadībā NVA klientiem piedāvājamās pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmas tiks skatītas vēl ciešākā sasaistē ar citiem ESF projektiem Latvijā (IZM un EM īstenotajiem), veicinot starpinstitucionālo sadarbību un saskaņotu pieaugušo izglītības piedāvājuma noteikšanu.

<sup>6</sup> Apmācību komisijas protokoli pieejami: <https://www.lm.gov.lv/lv/apmacibu-komisija-apmacibu-jomu-izglitibas-programmu-profesiju-socialo-un-profesionalo-pamatprasmju-noteiksanai>

<sup>7</sup> plašāk skat. <https://www.nva.gov.lv/lv/darba-tirgus-istermina-prognozesana>

### 3. Kuponu sistēma bezdarbniekiem

NVA īstenoto mācību mērķis ir pēc iespējas ātrāka un sekmīgāka bezdarbnieku iesaiste darba tirgū, tāpēc nākamās profesijas izvēlei ir jābūt balstītai gan uz personas izvēli, gan uz darba tirgus vajadzībām. Kopš 2011. gada NVA tās klientiem piedāvā iespēju pilnveidot savas prasmes, izmantojot mācību kuponu sistēmu. Šī metode tika ieviesta kā viens no strukturālās reformas pasākumiem saskaņā ar starptautisko aizdevēju rekomendācijām.

Mācību kupons tiek izsniegts reģistrēšanās secībā, pēc tam bezdarbnieks var izvēlēties sev piemērotāko mācību veidu un izglītības iestādi. Izvērtējot klientu attālinātās apkalpošanas pieredzi 2020. gadā, efektīvākai procesa organizēšanai kupons tiek sagatavots un piešķirts elektroniskā veidā, izņēmuma gadījumā saglabājot iespēju izsniegt kuponu papīra formā.

Izvēlēta izglītības iestāde ne vienmēr ir spējīga nokomplektēt mācību grupu, līdz ar to personas iesaiste konkrētajā mācību programmā var aizkavēties. Tomēr, izmantojot mācību kuponus, klienti daudz īsākā laika periodā iesaistās mācībās, salīdzinot ar sistēmu pirms tam, kad NVA komplektēja mācību grupas. Pozitīvi vērtējams arī fakts, ka līdz ar kuponu metodes ieviešanu bezdarbniekiem ir plašākas iespējas izglītības iestāžu un programmu izvēlē. Papildus ir mazināts tā sauktais „cherry picking” efekts, kad izglītības iestāde izvēlas jau tāpat izglītotākos, nevis tos, kam mācības ir ļoti nozīmīgas turpmākai integrācijai darba tirgū. Metodei ir vēl citas priekšrocības: konkurence starp izglītības iestādēm, atvērtas izglītības iestāžu iesaistes iespējas (nav jāpiemēro laikietilpīgas iepirkumu procedūras), kopējais NVA klientu apmierinātības pieaugums, mācību kvalitātes uzlabojums u.c. priekšrocības. Latvijas kuponu sistēma kā Eiropas labā prakse ir izmantota arī starptautiski (Latvijas praksi mācību kupona ieviešanā pārņēma Igaunija, tāpat sistēma tika izmantota kā paraugs Grieķijas un Ukrainas strukturālajās reformās).

Plašu mācību kuponu sistēmas izvērtējumu 2019. gadā veica OECD pētījumā par Latvijas darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā (OECD pētījumu sērija “*Connecting People with Jobs*”).<sup>8</sup> Līdzīgi arī 2022. gadā FM pasūtītā izvērtējuma “ES fondu ieguldījumu ilgtspējīgas un kvalitatīvas nodarbinātībā un darbaspēka mobilitātē 2014. – 2020. gada plānošanas periodā lietderības, efektivitātes un ietekmes 2022.gada izvērtējums”<sup>9</sup> ietvaros tika vērtēta NVA īstenoto mācību pasākumu ieguldījumu lietderība un efektivitāte nodarbinātības veicināšanā. Izvērtējums kopumā parādīja, ka mācību pasākumiem ir labvēlīga un pozitīva ietekme uz dalībnieku spējām kļūt nodarbinātiem pēc noteikta laika perioda (dalībnieku nodarbinātības situācija tika salīdzināta ar kontroles grupu 6, 12 un 18 mēnešu periodā). Tika secināts, ka augsta efektivitāte ir gandrīz visām profesionālās izglītības programmām. 12 un 18 mēnešu posmā izmaksu kontekstā efektīvākās ir šādas profesionālās mācību programmu tematiskās grupas: aprūpētājs, loģistikas darbinieks, noliktavas pārzinis, klientu apkalpošana, lietvedība, mazumtirdzniecības komercdarbinieks u.c. Sešu mēnešu laika posmā augsta efektivitāte ir arī šādām profesionālo mācību tematiskajām grupām: grāmatvedība un nodokļi, projektu vadība un mārketinga, un mazā biznesa organizēšana. Neformālās izglītības programmu vidū visaugstākā efektivitāte ir datorprogrammu

<sup>8</sup> Pētījums pieejams: [https://www.oecd-ilibrary.org/employment/evaluating-latvia-s-active-labour-market-policies\\_6037200a-en](https://www.oecd-ilibrary.org/employment/evaluating-latvia-s-active-labour-market-policies_6037200a-en), Pētījums latviešu val.: [https://www.oecd-ilibrary.org/employment/cilveku-sasaiste-ar-darbvietam\\_ce74856f-lv](https://www.oecd-ilibrary.org/employment/cilveku-sasaiste-ar-darbvietam_ce74856f-lv)

<sup>9</sup> Pētījums pieejams: <https://petijumi.mk.gov.lv/node/3417>

grāmatvedībā apguvei. Augsta efektivitāte īstermiņā bijusi visu valsts valodas mācību programmām, taču ilgāk efektivitāte saglabājusies latviešu valodas augstākā līmeņa programmai. Arī angļu valodas mācību programmu vidū augsta efektivitāte ir tieši angļu valodas ar priekšzināšanām (*Lower Intermediate & Intermediate; Higher Intermediate, Advanced*), tai skaitā biznesa angļu valodas, programmām. Analizējot iesaisti nodarbinātībā dažādās sociāli demogrāfiskajās grupās, izvērtējuma galvenie rezultāti sakrīt ar ārvalstu zinātniskajā literatūras pārskatā raksturotajām tendencēm. Lielākas ieguvējas no mācībām ir sievietes, jaunieši 15 – 29 gadu vecumā un personas 30 – 49 gadu vecumā. Dalība profesionālajās tālākizglītības mācībās paaugstina arī ilgstošo bezdarbnieku izredzes iekļauties nodarbinātībā, lai gan vidēji šīs iespējas ir zemākas nekā citām bezdarbnieku grupām. Tas nozīmē, ka ilgstošo bezdarbnieku iesaistei nodarbinātībā ir jāmeklē vēl citi papildu instrumenti, ne tikai pārkvalifikācijas vai kvalifikācijas paaugstināšanas programmas. Kopumā pētījuma rezultātu integrētā analīze apstiprina iepriekš zinātniskajā literatūrā izplatītos secinājumus, ka vislielākā efektivitāte ir mācībām, kas paaugstina cilvēka kapitālu (kvalifikāciju, prasmes un iemaņas).

2024. gada augustā noslēdzās OECD īstenotais EK Tehniskā atbalsta instrumenta projekts “Latvijas nodarbinātības dienesta digitālo sistēmu modernizēšana”. Projekta ietvaros OECD veica visaptverošu NVA darbības novērtējumu, īpašu uzsvāru liekot uz iespējām uzlabot tās digitālo infrastruktūru, tajā skaitā klientu statistisko profilēšanu, darba meklēšanas atbalsta digitālos risinājumus, datu vizualizācijas rīkus, datu analīzi un atspoguļojumu, kā arī digitālo risinājumu drošību un veiktspēju. Šā gada 24. maijā OECD prezentēja noslēguma ziņojumu par NVA digitālo sistēmu novērtējumu un pilnveidošanas iespējām (ziņojums pieejams: <https://oe.cd/5Eu>). Tāpat projekts pievērsās tādiem jautājumiem kā aktīvo darba tirgus politikas pasākumu novērtēšanas un monitoringa metodes un prasmju profilēšana. Savietojot VSAA un NVA datus, tika veikts novērtējums par klientu ceļu līdz iesaistei darba tirgū. Projekta rezultāti tiks izmantoti turpmākajā NVA digitālās infrastruktūras un digitālo pakalpojumu modernizācijā, sniedzot ieguldījumu arī pieaugušo izglītībai un pārkvalifikācijai Latvijā.

NVA turpinās sniegt papildus prasmju pilnveides iespējas bezdarba situācijā nonākušajiem un bezdarba riskam visvairāk pakļautajiem, tajā skaitā digitālās pamatprasmes, ar mērķi veicināt iedzīvotāju atgriešanos mainīgajā darba tirgū. NVA klientu prasmju apguve izriet no profilēšanas rezultātiem – atbilstoši individuālās situācijas izvērtējumam persona tiek iesaistīta pasākumos tādā secībā, lai veicinātu pēc iespējas ātru iesaisti darba tirgū labāk apmaksātās darba vietās. Tāpat kā citos ES nodarbinātības dienestos, finansiāli ietilpīgāki pasākumi tiek vērsti uz ilgstošā bezdarba riskam vairāk pakļautajiem, kamēr augsti kvalificētie sākotnēji tiek motivēti iesaistīties darba meklēšanā, aktīvās darba tirgus politikas pasākumos iesaistot, ja darba meklēšana nav rezultatīva. NVA pasākumu piedāvājums ietver gan prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumus, gan citus ADTP pasākumus (piemēram, subsidētā nodarbinātība, darba vietas pielāgošana, praktiskās mācības uzņēmumā uz vietas, motivācijas atbalsts un mentora pakalpojumi, uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanas atbalsts u.c.). Pasākumi tiek atspoguļoti bezdarbnieka individuālajā darba meklēšanas plānā, kas tiek izstrādāts, ņemot vērā arī karjeras konsultāciju rezultātus. Iesaiste ADTP pasākumos, tāpat kā piemērota darba piedāvājuma pieņemšana, ir bezdarbnieka pienākumi, kuru pildīšana ir priekšnoteikums bezdarbnieka pabalsta saņemšanai, kā arī pašvaldības sociālās palīdzības saņemšanai darbaspējas vecuma iedzīvotājiem.



Īpaša uzmanība pēdējos gados NVA ir pievērsta digitālajām prasmēm, jo īpaši pamatprasmēm. Svarīgi minēt, ka ir arī situācijas, kad pirms citu mācību programmu apguves sākotnēji nepieciešams apgūt latviešu valodas zināšanas pietiekamā apmērā, līdz ar to NVA ir lielākais latviešu valodas mācību piedāvātājs valstī. Kopumā ilgstošāku mācību pasākumos vidēji iesaistās 30 % NVA reģistrēto personu, vienlaikus nemainīgi augsts pieprasījums novērojams pēc digitālo prasmju un valodu apguves programmām.

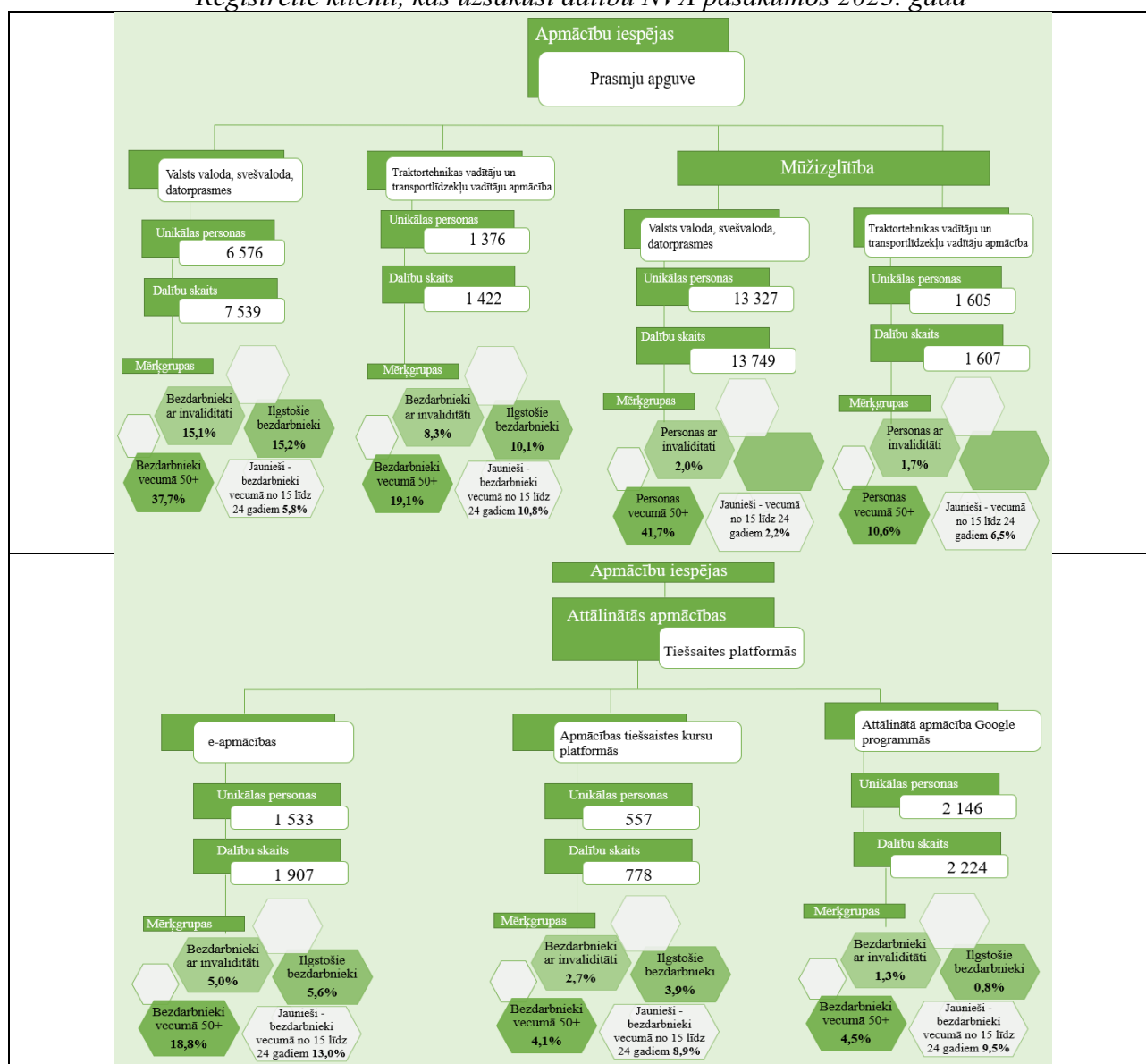
## 4. 2023.gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi

2023. gada 12 mēnešos dalību NVA pasākumos, ieskaitot KPP un karjeras konsultācijās, uzsāka 84 140 personas (unikālās personas), kas piedalījās 134 602 aktivitātēs. ADTP pasākumiem izlietoti 37,96 milj. eiro., t.sk. ESF līdzfinansējums<sup>10</sup>. 2023. gada janvārī – decembrī darbā iekārtojās 54 539 bezdarbnieki, no kuriem 9 005 (17%) iekārtojās darbā pēc kāda NVA ADTP pabeigšanas (izņemot KPP un informatīvās dienas).

NVA reģistrēto bezdarbnieku, darba meklētāju un nodarbināto (ja attiecināms) iesaistes rādītāji NVA organizētos pasākumos ir atspoguļoti 5. attēlā.

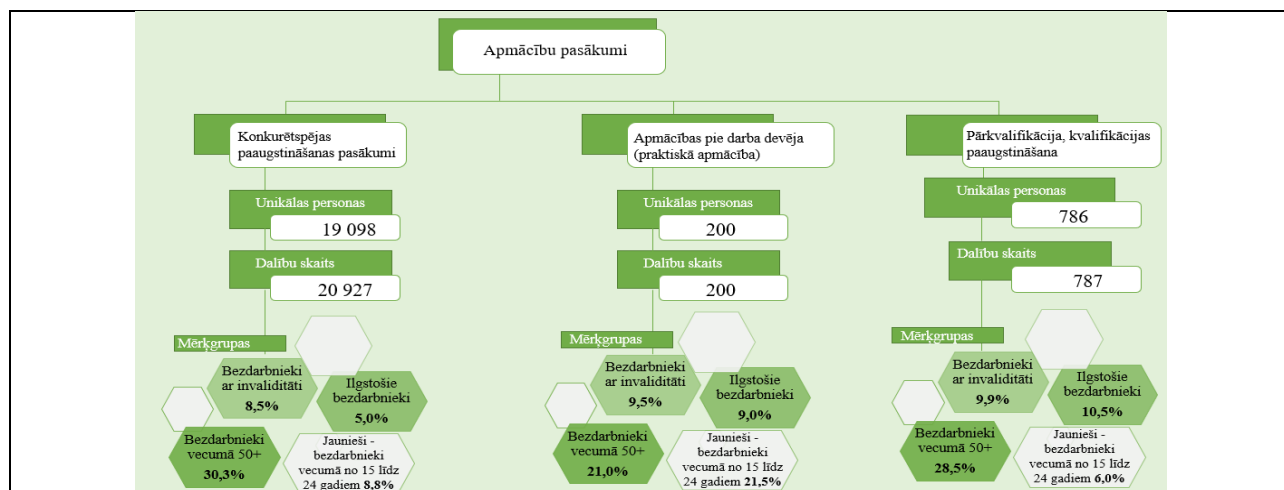
Attēls Nr.5

Reģistrētie klienti, kas uzsākuši dalību NVA pasākumos 2023. gadā<sup>11</sup>



<sup>10</sup> 2008. gadā - 11 milj., 2009. gadā - 32 milj., 2010. gadā - 64 milj., 2011. gadā - 50 milj., 2012. gadā - 31,2 milj., 2013. gadā - 32,1 milj. latu, 2014. gadā - 38,4 milj. eiro, 2015. gadā - 26 milj. eiro, 2016. gadā - 34,3 milj. eiro, 2017. gadā - 39,5 milj. eiro, 2018. gadā - 38,7 milj. eiro, 2019. gadā - 31,6 milj. eiro, 2020. gadā - 27,4 milj. eiro, 2021. gadā - 31,9 milj. eiro, 2022. gadā - 29,0 milj. eiro

<sup>11</sup> Datus netiek iekļauti - obligātā veselības pārbaude, ergoterapeita pakalpojums, surdotulka pakalpojums, darba vietas pielāgošana, individuālie aizsardzības līdzekļi, transporta pakalpojums un nodarbinātības uzsākšanas pabalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem



Avots: NVA

NVA informācija par personām, kas ir iekārtojušās darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākumu pabeigšanas<sup>12</sup>, ir atspoguļota 5. tabulā.

Tabula Nr.5

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc dalības ADTP pasākumos\*

	Neformālā izglītība (t.sk. darba meklētāji)					
	valsts valoda		datorzinības un svešvalodas		traktortehnika, transportlīdzekļi	
	Pabeigušo personu skaits	Iekārtojušies darbā, %	Pabeigušo personu skaits	Iekārtojušies darbā, %	Pabeigušo personu skaits	Iekārtojušies darbā, %
Kopējais skaits	1 760	32%	5 674	38%	2 252	51%
no tiem:						
ilgstošie bezdarbnieki	316	15%	1 186	16%	236	31%
personas ar invaliditāti	204	18%	795	19%	152	38%
jaunieši vecumā 15-24 gadiem	91	34%	283	42%	213	57%
vecumā 50 gadi un vairāk	787	30%	2 016	32%	399	46%
	Citas mācības					
	Tālākizglītība un pilnveide		KPP (t.sk. darba meklētāji)		Praktiskā apmācība pie darba devēja	
	Pabeigušo personu skaits	Iekārtojušies darbā, %	Pabeigušo personu skaits	Pabeigušo personu skaits	Iekārtojušies darbā, %	Pabeigušo personu skaits
Kopējais skaits	1 714	43%	4 047	41%	226	83%
no tiem:						
ilgstošie bezdarbnieki	392	25%	575	17%	35	71%
personas ar invaliditāti	182	24%	484	22%	13	62%
jaunieši vecumā 15-24 gadiem	95	48%	268	46%	59	78%
vecumā 50 gadi un vairāk	544	35%	1 495	35%	52	79%

\* Pabeigūši dalību periodā no 01.07.2022. līdz 30.06.2023. un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (periodā līdz 31.12.2023.)

Avots: NVA

### Bezdarbnieku mērķa grupu iesaiste ADTP pasākumos:

2023. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 5 791 ilgstošie bezdarbnieki (unikālās personas) - visvairāk iesaistījās pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, kas palīdz uzturēt darba iemaņas, konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos un neformālās izglītības apgūvē.

<sup>12</sup> Darbā iekārtošanās tiek rēķināta, ņemot vērā tos bezdarbniekus, kas 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā ir iekārtojušies darbā pēdējo 12 mēnešu laikā (ar 6 mēnešu nobīdi, lai vērtētajā periodā visiem pasākumu pabeigušajiem bezdarbniekiem jau būtu 6 mēneši pēc pasākuma beigām).

2023. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 3 244 ilgstošie bezdarbnieki, no kuriem 2 469 (76,1 %) tas izdevās pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2023. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 8 802 **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk** (unikālās personas). Gados vecāki reģistrētie bezdarbnieki visvairāk iesaistījās pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, neformālās izglītības apgūvē un KPP. 2023. gada janvārī – decembrī darbā iekārtojās 14 997 bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, no kuriem 2 831 (18,9 %) darbā iekārtojās pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

Līdzīgi uz **personām ar invaliditāti** vērstie ADTP pasākumi arī ir veicinājuši šīs bezdarbnieku grupas iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū, ļaujot izprast darba tirgus prasības un sekmējot iekārtošanos pastāvīgā darbā, par ko liecina arī statistika. Proti, 2023. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 3 545 personas ar invaliditāti (unikālās personas) ar vislielāko iesaisti pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, KPP, neformālās izglītības apgūvē. Tāpat 2023. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 4 077 personas ar invaliditāti, no kurām 1354 (33,2 %) personas darbā iekārtojās pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Bezdarbniekiem ar invaliditāti nepieciešamības gadījumā tiek piešķirtas vienreizējas dotācijas mācību vai darba vietas pielāgošanai personas ar invaliditāti vajadzībām, segtas asistentu pakalpojumu izmaksas, kas saistītas ar nokļūšanu līdz mācību, prakses vai darba vietai, kā arī tiek segtas surdotulku, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumu izmaksas.

2023. gada 12 mēnešos NVA organizētajos pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 1 489 **jaunieši (15 – 24 gadi) bezdarbnieki** (unikālās personas). Jaunieši visvairāk iesaistījās neformālās izglītības apgūvē, KPP un darbam nepieciešamo iemaņu apgūvē. 2023. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 5 359 jaunieši, no kuriem 652 (12,2 %) darbu atrada pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Dalību skaits, kur viens cilvēks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs, ir atspoguļots 6. tabulā.

Tabula Nr.6

*Jauniešu iesaiste aktīvajos nodarbinātības pasākumos*

Pasākuma nosaukums	2023.gads		
	Kopā	Sievietes	Vīrieši
<b>Jauniešu – bezdarbnieku (15 – 24 gadi) iesaiste pasākumos (dalību skaits)</b>			
Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai	7	3	4
Profesionālā tālākizglītība/pilnveide	47	23	22
Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā	195	137	58
Neformālā izglītība	434	331	103
Traktortehnikas/transportlīdzekļu vadītāju mācības	154	3	151
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	292	219	73
Pasākumi noteiktām personu grupām (subsīdētā nodarbinātība)	45	23	22
Praktiskā apmācība darba vietā	43	28	15
Mobilitātes veicināšana (uz mācībām vai subsīdētajām darba vietām)	116	17	99
Algoti pagaidu sabiedriskie darbi	101	46	55
Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās (t.sk.Google programmās)	159	120	39
E-apmācība	247	163	84
Atbalsta pasākumi subsīdēto darba vietu pasākumos (Psihologa konsultācijas, mentora pakalpojumi, profesionālais piemērotības noteikšana u.c.)	52	31	21
Atbalsts personām ar atkarības problēmām - Minesota	1	0	1
Atbalsts profesionālās kompetences novērtēšanai	4	0	4

Avots: NVA

#### 4.1. PROFESIONĀLĀ PĀRKVALIFIKĀCIJA/PILNVEIDE UN NEFORMĀLĀ IZGLĪTĪBA

2023. gadā profesionālajā pārkvalifikācijā un pilnveidē pavisam no jauna iesaistījās 787 personas. 2023. gadā no profesionālās mācības uzsākušo kopskaita tika atskaitīti 60 bezdarbnieki jeb 7,8 %. Biežākie atskaitīšanas gadījumi bija veselības stāvokļa dēļ (35 %), iekārtošanās darbā dēļ (33,3 %), līguma pārkāpumu dēļ (25%).

Vidējās izmaksas 2023. gada profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu apguvē bija 1 154 eiro, kur viena profesionālās tālākizglītības programmu apguvē iesaistītā 2023. gadā faktiskās vidējās izmaksas veidoja 1 895 eiro. Savukārt profesionālās pilnveides programmu apguvē iesaistītā 2023. gadā vidējās izmaksas veidoja 535 eiro.

Mācību piešķirtais un izlietotais finansējums, kā arī iesaistes rādītāji atbilstoši projektiem un budžeta finansēšanas avotiem ir atspoguļoti 7. tabulā.

Tabula Nr.7

##### Profesionālo un neformālo mācību finansējums un iesaistīto skaits

Pasākuma nosaukums	2023.g. faktiski izlietots (EUR)	Pārejošo klientu skaits no 2022.gada	No jauna iesaistīto klientu skaits 2023. g.	Kopā
<i>Mācību finansējums un pasākumos iesaistīto skaits (ESF projekts "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai"/REACT EU)</i>				
Profesionālā tālākizglītība	1 230 718	539	787	1326
Neformālā izglītība, t.sk. valsts valodas apguve, transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	5 234 436	1397	23 544	24 941
Apmācība pie darba devēja	450 826	72	200	272
<i>Mācību finansējums un pasākumos iesaistīto skaits (Atvērto mācību fonda projekts "Prasmju pilnveide pieaugušajiem")</i>				
Neformālā izglītība, t.sk. valsts valodas apguve, transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	41 175	0	760	760

Avots: NVA

Savukārt NVA klientu iesaiste un izlietotais finansējums atbilstoši katrā no izglītības veidiem atspoguļota 8. tabulā.

Tabula Nr.8

##### 2023.gadā mācību pasākumos iesaistīto skaits un izlietotais finansējums

Apmācību pasākumi	Dalību skaits 2023.g. (t.sk. pārejošie no 2022.gada)	Izlietotais finansējums
Profesionālā pilnveide	444	241 823
Profesionālā tālākizglītība	882	988 895
Valsts valodas apguve (neformālā izglītība)	1 600	341 230
Datorprasmju un svešvalodu apguve (neformālā izglītība)	7 096	3 375 727
Traktortehnikas vadītāju apmācība apguve	847	552 561
Transportlīdzekļu vadītāju apmācība	812	964 918
Praktiskā apmācība pie darba devēja	272	450 826
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	3 254	328 164
Atbalsts profesionālās kompetences novērtēšanai	32	5 862
Atvērto tiešsaistes kursu platformās piedāvāto programmu apguve	852	452 807

Avots: NVA

Mācības 2023. gadā veiktas šādās profesionālās tālākizglītības programmās – aprūpētājs (100), lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG) (78), konditora palīgs (61), lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG) (48),

lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG) (21), loģistikas darbinieks (12), pavāra palīgs (11), apdares darbu strādnieks (9), māsas palīgs (8), elektromontieris (7).

Profesionālās pilnveides izglītības programmās - mazā biznesa organizēšana (324), projektu vadība/vadīšana (74), efektīvs darbs ar Microsoft Excel, datu analīze un vizualizācija (ar priekšzināšanām) (9), praktiskā grāmatvedība (bez priekšzināšanām) (8), datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība) (7), grāmatveža kompetences paaugstināšana (5), praktiskais mārketinga (5).

Laika periodā no 2022. gada 1.jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam dalību profesionālās mācības ietvaros pabeidza 1 714 bezdarbnieki, no kuriem darbā pirmo sešu mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2023.) izdevās iekārtoties 737 personām jeb 43 % (plašāk skat. 9. tabulā).

Tabula Nr.9

*Darbā iekārtošanās pēc tālākizglītības programmu apguves (Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Rokas lokmetinātājs (MMA)	100,0% no 2
2.	Lokmetinātājs metināš. ar mehan.iek.inert. gāzes vidē (MIG)	59,4% no 32
3.	Lokmetinātājs metināš. ar volframa elektrodu inert. gāzes vidē (TIG)	58,9% no 90
4.	Elektrotehniķis	50,0% no 42
5.	Aprūpētājs	49,1% no 220
6.	Loģistikas darbinieks	47,5% no 40
7.	Konditora palīgs	45,7% no 151
8.	Lokmetinātājs metināš. ar mehan.iek.akt. gāzes vidē (MAG)	45,4% no 240
9.	Pavāra palīgs	33,3% no 123
10.	Mazumtirdzniecības komercdarbinieks	27,3% no 33

Pabeiguši dalību no 01.07.2022.-30.06.2023. un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (līdz 31.12.2023.)

Avots: NVA

Darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides mācību apguves ir atspoguļota 10. tabulā.

Tabula Nr.10

*Darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība)	67% no 6
2.	Efektīvs darbs ar Microsoft Excel, datu analīze un vizualizācija (ar priekšzināšanām)	56% no 9
3.	Digitālā mārketinga metodes un rīki	50% no 6
4.	Praktiskā grāmatvedība (bez priekšzināšanām)	50% no 8
5.	Projektu vadība/ vadīšana	44% no 133
6.	Mazā biznesa organizēšana	41% no 469
7.	Praktiskais mārketinga	40% no 5
8.	Grāmatveža kompetences paaugstināšana	40% no 5
9.	IT datu drošība un personas datu aizsardzība (ar priekšzināšanām)	13% no 8

Pabeiguši dalību no 01.07.2022.-30.06.2023. un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (līdz 31.12.2023.)

Avots: NVA

2023. gadā no neformālās izglītības programmu (ieskaitot transportlīdzekļa/traktortehnikas kursus un valsts valodas apguvi) uzsākušajiem 8 960 personām mācības pabeidza 8 460 bezdarbnieki un darba meklētāji. Savukārt 544 personas tika atskaitītas no mācībām (41 % veselības stāvokļa dēļ, 33,8 % iekārtojās darbā, 15,8 % līguma pārkāpumi, 9,2 % citu iemeslu dēļ).

Viena neformālās izglītības programmu apgūvē iesaistītā faktiskās vidējās izmaksas veidoja 518,60 eiro, t.sk. mācību maksa 404,02 eiro un stipendija 114,58 eiro. Savukārt transportlīdzekļu/traktortehnikas vadītāju mācībās iesaistītā 2023. gadā vidējās izmaksas veidoja 795,58 eiro, t.sk. mācību maksa 719,57 eiro un stipendija 76,01 eiro. Pieprasītākās neformālās izglītības programmas valsts valodas, datorapmācības un svešvalodu apgūvē ir atspoguļotas 11. tabulā.

## Iesaiste neformālās izglītības programmās 2023. gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	915
2.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	675
3.	Valsts valoda – pamata līmeņa 1. pakāpe (A1)	658
4.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	634
5.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	535
6.	Valsts valoda – pamata līmeņa 2. pakāpe (A2)	458
7.	Valsts valoda – vidējā līmeņa 1. pakāpe (B1)	314
8.	Digitālas pamatprasmes darbā ar Microsoft Office 365	277
9.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	276
10.	Datorprasmes darbā ar Microsoft Office 365	218

Avots: NVA

Laika periodā no 2022. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam neformālo izglītību, izņemot valsts valodu, pabeidza 7 926 bezdarbnieki un darba meklētāji, no kuriem darbā pirmo sešu mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2023.) iekārtojās 3 313 personas jeb 42 %. Savukārt valsts valodas apguvi minētajā laika periodā pabeidza 1 760 NVA klienti, no kuriem darbā iekārtojās 562 personas jeb 32 % pirmo sešu mēnešu laikā. Ziņojuma 12. tabulā ir atspoguļotas tās neformālās izglītības programmas (valsts valodas, datorapmācības un svešvalodu apguve), pēc kuru apguves ir augstākie darbā iekārtošanās rādītāji.

## Darbā iekārtošanās pēc neformālās izglītības programmu apguves (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	Vizuālo materiālu veidošana ar Canva un Photopea	71% no 7
2.	2D un 3D projektēšana ar AutoCAD programmas palīdzību	67% no 3
3.	Grāmatvedības uzskaitē un noliktavu uzskaitē ar programmu "1C grāmatvedība"	67% no 3
4.	Microsoft Office 365 un Google rīki sadarbībai un komunikācijai	64% no 11
5.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim (ar angļu pamatvalodu)	63% no 8
6.	Datu apstrāde, analīze un vizualizācija ar Microsoft Excel	63% no 8
7.	Sociālo tīklu mārketingi ar Facebook, Meta Business Suite, Instagram, Tik Tok	60% no 10
8.	Sociālo tīklu mārketingi ar META ads	57% no 7
9.	Datu apstrāde, analīze un vizualizācija ar Microsoft Excel un Power BI	57% no 7
10.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Horizon vai Bilance)	56% no 55

Pabeiguši dalību no 01.07.2022.-30.06.2023. un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (līdz 31.12.2023.)

Avots: NVA

Bezdarbnieku un darba meklētāju pieprasītākās 2023. gada transportlīdzekļu un traktortehnikas programmas ir atspoguļotas 13. tabulā.

## Iesaiste transportlīdzekļu/traktortehnikas mācībās 2023.gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Skaits
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (ar 1. palīdzību) (kods 95)	285
2.	"TR2" (ar 1.palīdzību) kategorijas traktortehnikas "Visi traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas" (96,5 st.)	282
3.	"TR2" kategorijas traktortehnikas "Visi traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas" (81,5 st.)	282
4.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	162
5.	"TR3" kategorijas traktortehnikas "Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	100
6.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (kods 95)	99
7.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzību) (kods 95)	42

8.	“TR3” (ar 1.pal.) kategorijas traktortehnikas “Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	38
9.	“TR4” kategorijas traktortehnikas “Ceļu būves mašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	32
10.	“CE” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu “C” kategoriju (ar 1.palīdzību)	24

Avots: NVA

Ziņojuma 14. tabulā ir atspoguļota sekmīgākā darbā iekārtošanās pēc transportlīdzekļu un traktortehnikas programmu apguves.

Tabula Nr.14

*Darbā iekārtošanās pēc transportlīdzekļu un traktortehnikas mācībām (Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no mācības pabeigušajiem
1.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju (ar 1.palīdzību)	100% no 1
2.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju (ar 1.palīdzību) (kods 95)	75% no 12
3.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzību)	69% no 42
4.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1. 1.palīdzību)	59% no 17
5.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (kods 95)	56% no 16
6.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	55% no 38
7.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	55% no 230
8.	“TR3” kategorijas traktortehnikas “Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	54% no 125
9.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (ar 1.palīdzību) (kods 95)	53% no 511
10.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzību) (kods 95)	52% no 31

Pabeiguši dalību no 01.07.2022.-30.06.2023. un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (līdz 31.12.2023.).

Avots: NVA

Ziņojuma 15. tabulā ir atspoguļota NVA klientu darbā iekārtošanās atbilstoši dalību skaitam mācībās līdz 2022. gada 30.jūnijam.

Tabula Nr.15

*NVA klientu darbā iekārtošanās atbilstoši izglītības veidam*

Mācību pasākumi	Pabeiguši dalību	Iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā	Īpatsvarā %
Profesionālā tālākizglītība	1050	463	44%
Profesionālā pilnveide	664	280	42%
Valsts valodas mācības	1760	562	32%
Svešvalodas un datorzinību programmas	5674	2167	38%
Traktortehnikas vadītāju mācības	1086	524	48%
Transportlīdzekļu vadītāju mācības	1166	622	53%
Praktiskā apmācība pie darba devēja	226	187	83%

Pabeiguši dalību no 01.07.2022.-30.06.2023. un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (līdz 31.12.2023.).

Avots: NVA

2024. gadā plānotais profesionālās tālākizglītības un pilnveides, neformālās izglītības programmu, transportlīdzekļa/traktortehnikas vadītāju mācību finansējums un iesaistes rādītāji ir atspoguļoti 16. tabulā.

Tabula Nr.16

*Mācību pasākumu plānotais finansējums un dalībnieku skaits 2024. gadam (indikatīvi)*

Aktīvie nodarbinātības pasākumi	Finansējums (valsts un ESF kopā) EUR	Rezultatīvie rādītāji
Profesionālā tālākizglītība, pilnveide, modulārās mācības	2 119 360	2 000
Augstākās izglītības iestāžu studiju moduļi vai studiju kursi	8 000	20
Neformālās izglītības ieguve, t.sk. nodarbinātajiem	3 513 500	8 750
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju mācības, t.sk. nodarbinātajiem	2 233 343	2 579
Valsts valodas mācības (bez starpniekvalodas) (tikai valsts budžets)	24 155	30
Tiešsaistes mācību platformas	318 900	600
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	263 500	1 550
Apmācība pie darba devēja	701 184	400

Avots: NVA



## 4.2. MĀCĪBAS TIEŠSAISTES KURSU PLATFORMĀS

2020. gada otrajā pusgadā NVA sadarbībā ar starptautisko tiešsaistes kursu platformu “Coursera” sniedza iespēju bezdarbniekiem apgūt platformas piedāvātos kursus bez maksas. Ņemot vērā lielo NVA klientu interesi, īpaši par digitālajām prasmēm, līdz ar šīs sadarbības noslēgšanos tika nolemts papildināt MK noteikumus Nr.75, paredzot tiešsaistes platformas kā pastāvīgu mācību piedāvājumu, līdzfinansējot gan “Coursera”, gan līdzīgu platformu kursus. Tādējādi iesāktā iniciatīva tika turpināta 2021. gadā, piedāvājot mācības pilotprojekta “Nākotnes prasmju iniciatīva” pasākumā “Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās”, ar mērķi sekmēt pieprasītu atvērto tiešsaistes kursu apguvi un ātrāku bezdarbnieku un darba meklētāju atgriešanos darba tirgū pēckrīzes periodā. Vienlaikus, sākot ar 2021. gada septembri, tika iekļauta jauna atbalstāmā mērķgrupa – bezdarba riskam pakļautās personas, lai atbalstītu arī nodarbināto iesaisti tiešsaistes platformās un kvalifikācijas celšanu labāk apmaksātam un produktīvākam darbam.

Atbilstoši individuālajam darba meklēšanas plānam un pilotprojekta iesaistes nosacījumiem NVA klientam tika sniegta iespēja platformu brīvai izvēlei, vienlaikus tām bija jāatbilst noteiktiem kvalitātes kritērijiem saskaņā ar MK noteikumiem Nr.75, piemēram, vismaz 10 no platformā izvietotajām augstākās izglītības iestādēm jābūt iekļautām pasaules labāko augstākās izglītības iestāžu “Times Higher Education” apkopotajā reitingā. Gadījumā, ja platforma piedāvā mazāk nekā 10 augstākās izglītības iestāžu mācību programmas, minētajā reitingā jābūt iekļautām visām augstākās izglītības iestādēm.

NVA klientu iesaiste pilotprojektā noritēja no 08.09.2021. – 05.07.2022. Novērtējot pilotprojekta rezultātus un nodrošinot piedāvājuma nepārtrauktību, ar 2022.gada 6.jūliju pasākums “Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās” tika iekļauts NVA pastāvīgo mācību piedāvājumu klāstā.

2023. gadā NVA tās klientiem sniedza iespēju apgūt nepieciešamās prasmes tiešsaistes kursu platformās (atlīdzinot mācību maksas izdevumus), kā arī sadarbībā ar Google turpināja piedāvāt bezmaksas mācības programmās digitālo prasmju apguvei. 2023. gada novembrī NVA un starptautiskā atvērto tiešsaistes kursu platforma “Coursera” uzsāka tiešo sadarbību. Tādējādi klientiem, kuriem nepieciešams apgūt vai pilnveidot prasmes, tika nodrošinātas bezmaksas mācības šajā platformā no 2024. gada. Interesentiem tā ir iespēja bez maksas apgūt izglītības programmas informācijas tehnoloģiju, datorzinību, datu zinātnes, uzņēmējdarbības un pārvaldības jomā, apgūt profesionālās ievirzes angļu valodu, kā arī attīstīt caurviju prasmes - komunikāciju un sadarbību darba vidē, mācīšanās spējas un metodes, pašorganizēšanos un laika menedžmentu, radošumu un inovācijas profesionālajā vidē.

2023. gadā mācības tika atbalstītas trijās attālināto mācību platformās: “Coursera”, “EdX”, “FutureLearn”, NVA saņemot 2 125 pieteikumus, no kuriem 71 % bija bezdarbnieku un darba meklētāju pieteikumi un 29 % nodarbināto pieteikumi. Savukārt 56 % pieteikumi netika realizēti (klienti mācības neuzsāka), bet kopējais dalību skaits sasniedza 764, no kurām 574 jeb 75 % bija bezdarbniekiem, bet 186 jeb 24 % nodarbinātajiem un 4 jeb 0,5 % darba meklētāja statusu ieguvušām personām. Kopskaitā mācības pārtraukušo dalību skaits veidoja 220 personas jeb 29 %.

Pieejamais atbalsts mācību izmaksu kompensācijai 2023.gadā bija līdz 500 eiro divu gadu laikā ar iespēju saņemt no NVA priekšfinansējumu 50 %. Tāpat bezdarbniekiem pienācās stipendija 5 eiro apmērā par mācību dienu. 2023. gadā mācību atbalstam izlietotais finansējums visām mērķgrupām bija 92 128 eiro apmērā. Vidējās izmaksas vienam dalībniekam veidoja 113,47 eiro, savukārt 8 % no visiem dalībniekiem pieprasīja avansu mācību maksai. 2023. gadā uzsākto dalību skaits mācību jomās ir atspoguļots 17. tabulā.

Tabula Nr.17

## Uzsākto dalību skaits sadalījumā pēc mācību virzieniem 2023. gadā

Mācību joma/virziens	Dalību skaits	Īpatsvars pret dalībām
Datorzinības	235	31%
Uzņēmējdarbība	201	26%
Datu zinātne	85	11%
Profesionālās ievirzes svešvalodu apguve	55	7%
Pārvaldība	81	11%
Informāciju tehnoloģijas	40	5%
Caurviju prasme (CP) - komunikācija un sadarbība darba vidē	31	4%
CP - radošums un inovācijas profesionālajā vidē	16	2%
CP - mācīšanās spējas un metodes	4	0,5%
CP - pašorganizēšanās un laika menedžments	16	2%
<b>Kopā</b>	<b>764</b>	

Avots: NVA

Kopējais unikālo programmu skaits pasākumā sasniedza 265 programmas, no kurām datorzinību joma (“*Computer science*”) veidoja 84 programmas; uzņēmējdarbības joma (“*Business*”) – 70; attiecīgi datu zinātne (“*Data science*”) – 34; pārvaldība (“*Management*”) – 29; informāciju tehnoloģijas (“*Information Technology*”) - 16; profesionālās ievirzes svešvalodu apguve (“*Language Learning*”) – 12 programmas. Attiecībā uz mācību virzienu caurviju prasmes: 10 programmas komunikācijai un sadarbībai darba vidē; piecas programmas radošumam un inovācijām profesionālajā vidē; trīs programmas pašorganizēšanas un laika menedžmenta apguvei; divas programmas mācīšanās spējām un metodēm. Mācību kursu Top20 ir atspoguļots tabulā Nr.18.

Tabula Nr. 18

## Pieprasītākās (top20) tiešsaistes programmas 2023.gadā

Nr. p.k.	Programmas nosaukums	Dalību skaits
1.	Meta Social Media Marketing Professional Certificate	32
2.	Google UX Design Professional Certificate	29
3.	Google Project Management: professional Certificate	18
4.	Google Data Analytics Professional Certificate	16
5.	Business English Communication Skills Specialization	14
6.	Google Digital Marketing & E-commerce Professional Certificate	13
7.	JavaScript for Beginners Specialization	12
8.	Learn English: Intermediate Grammar Specialization	11
9.	Social Media Management	11
10.	Meta Front-End Developer Professional	10
11.	Software Testing and Automation Specialization	9
12.	Improve Your English Communication Skills Specialization	9
13.	Speak English Professionally: In Person, Online & On the Phone	8
14.	Human Resource Management: HR for People Managers Specialization	8
15.	Excel skills for Data analytics and Visualization Specialization	7

16.	Emotional Intelligence in Practice	7
17.	IBM Cybersecurity Analyst Professional Certificate	7
18.	Agile Project Management	6
19.	Fundamentals of Project Planning and Management	6
20.	Digital Marketing Specialization	6

Avots: NVA

Attiecībā uz iesaistīto dalībnieku statistisko portretu: sievietes veidoja 71 %, bet vīrieši – 29 %. Atbilstoši iegūtajai izglītībai visvairāk iesaistījās NVA klienti ar augstāko izglītību, proti, 70,5 %, kam sekoja vispārējā vidējā izglītība – 16,9 %; profesionālā izglītība – 7,7 %; pamatzglītība – 0,1 %, bet izglītības līmeni nenorādīja – 4,7%. Sadalījumā pēc vecuma grupām – 8,9 % bija jaunieši vecumā 15 – 24 gadi; 4,2 % vecumā 50 gadi un vairāk; 17,1 % vecumā 25 – 29 gadi; 27,4 % vecumā 30 -34 gadi, 23,8 % vecumā 35 - 39 gadi; 10,9 % vecumā 40 – 44 gadi un 7,7 % vecumā 45 – 49 gadi.

Dalībnieki 2023. gadā visbiežāk iesaistījās, izvēloties apgūt vienu programmu (416 dalībnieki), kam attiecīgi sekoja divas programmas – 78 dalībnieki, trīs programmas – 24 dalībnieki; četras programmas – 10 dalībnieki; piecas un vairāk programmas, ko apgūt izvēlējās 13 dalībnieki.

2023.gadā turpinās NVA un tehnoloģiju uzņēmuma “Google” sadarbība, piedāvājot iespēju bez maksas apgūt darba tirgū pieprasītas digitālās prasmes un iegūt profesionālos sertifikātus. 2023. gadā pavisam kopā uzsāktas 224 dalības piecās “Google” mācību programmās: “IT atbalsts”, “Lietotāju pieredzes dizains”, “Datu analīze”, “Projektu vadība”, “Digitālais mārketingis un e - komercija”. Kopš 2023. gada jūlija NVA sniedza iespēju papildu programmās: “Kiberdrošība”, “Uzņēmējdarbības novērtēšana” un “Padziļināta datu analīze”. 2023. gada iesaiste Googleursos ir atspoguļota 19. tabulā.

2024. gada plānotais atbalsts paredz “Google” mācībās iesaistīt vismaz 500 NVA klientus, turklāt programmu klāstu papildinās programma “Google Mākslīgā intelekta pamati”.

Tabula Nr.19

NVA klientu iesaiste “Google”ursos 2023.gadā

Programmas nosaukums	Bezdarbnieki, darba meklētāji			Nodarbinātie		
	Uzsākto dalību skaits	Pabeigto dalību skaits	Pabeigto dalību īpatsvars	Uzsākto dalību skaits	Pabeigto dalību skaits	Pabeigto dalību īpatsvars
Google Data Analytics	186	55	30%	354	47	13%
Google Digital Marketing & E-commerce	299	62	21%	270	31	11%
Google Project Management	166	35	21%	300	56	19%
Google UX Design	163	28	17%	197	13	7%
Google IT Support	45	12	27%	85	18	21%
Cybersecurity	36	13	36%	57	8	14%
Business Intelligence	7	4	57%	19	3	16%
Advanced Data Analytics	19	3	16%	21	1	5%
<b>Kopā</b>	<b>921</b>	<b>212</b>	<b>23%</b>	<b>1303</b>	<b>177</b>	<b>14%</b>

Avots: NVA

#### 4.3. BEZDARBNIKU PRAKTISKĀ APMĀCĪBA PIE DARBA DEVĒJA

NVA īsteno aktīvo nodarbinātības pasākumu „Apmācība pie darba devēja”, kura mērķis ir darba devējam vajadzīgā darbinieka praktiskā sagatavošana darba vietā<sup>13</sup>.

<sup>13</sup> Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pie-darba-deveja-darba-devejiem>

NVA darba devējam izmaksā dotāciju mācībās iesaistītā NVA klienta darba algai – 60 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas. Papildus NVA nodrošina:

- dotāciju darba vadītājam - 10 eiro par katru bezdarbnieka praktiskās apmācības dienu. Viens darba vadītājs var vadīt darbu ne vairāk kā diviem bezdarbniekiem;
- apmaksā izdevumus par normatīvajos aktos paredzēto obligāto veselības pārbaudi bezdarbniekam (līdz 50 eiro);
- vienreizēju dotāciju normatīvajos aktos paredzētajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (līdz 100 eiro);
- vienreizēju dotāciju darba vietas pielāgošanai bezdarbniekam ar invaliditāti (līdz 1 000 eiro);
- ja praktiskās apmācības īstenošanas vieta atrodas vismaz 15 kilometru attālumā no apmācāmā deklarētās dzīves vietas, ir iespēja saņemt reģionālas mobilitātes atbalstu - līdz 10 eiro dienā transporta izdevumu vai līdz 200 eiro dzīvojamās telpas īres izmaksu kompensācijai.

Lai pārliecinātos par izvēlēta kandidāta atbilstību uzņēmuma vajadzībām, darba devējs piedalās bezdarbnieku atlasē. Pirms apmācības uzsākšanas darba devējs noslēdz līgumu par apmācības pie darba devēja īstenošanu, t.sk. ar bezdarbnieku. Darba devējam, īstenojot apmācību, jānodrošina darba alga tādā apmērā, lai kopā ar NVA dotāciju tās apmērs būtu ne mazāks par valstī noteiktās minimālās algas apmēru, veicot arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

**2023. gadā Praktiskajā apmācībā tika iesaistīti 200 bezdarbnieki** (2022.gadā – 322 bezdarbnieki. 2021. gadā - 314 , 2020. gadā – 393, 2019. gadā - 463, 2018. gadā - 426, 2017. gadā - 313, 2016. gadā - 178, 2015. gadā - 121).

Visvairāk bezdarbnieku praktiskās apmācības ietvaros 2023. gadā sagatavoti šādās profesijās: šūšanas iekārtu operators (20), mazumtirdzniecības veikala pārdevējs (11), pavārs (9), grāmatveža palīgs (8), noliktavas pārzinis (7), projekta vadītāja asistents (6), reklāmas aģents (6), klientu apkalpošanas speciālists (5), datorizētu kokapstrādes iekārtu operators (5), meža mašīnu operators (5). No uzsākušajiem 200 bezdarbniekiem apmācību pabeidza 159 bezdarbnieks, 41 persona dalību pārtrauca (12 līguma pārkāpumu dēļ, 6 pārtrauktas darba tiesiskās attiecības, 2 – veselības stāvokļa dēļ, 1 – miris, 20 – citu iemeslu dēļ). 2024. gadā pasākumā plānots iesaistīt 400 bezdarbniekus.

NVA īsteno arī pasākumu “Apmācība pie darba devēja ar nozaru asociāciju iesaisti”, lai darba vidē nodrošinātu vajadzīgo darbinieku praktiskās mācības tautsaimniecības nozarēs nepieciešamo profesiju apguvei, ņemot vērā katras nozares vajadzības un aktuālo darbaspēka pieprasījumu<sup>14</sup>. Nozaru asociācijām NVA piešķir dotāciju ar pasākuma organizēšanu saistītām izmaksām, tostarp mācību pasākumu koordinēšanai, vadīšanai, pasniedzēju piesaistei, kā arī atlīdzina ar pasākuma organizēšanu saistītās izmaksas - 200 eiro apmērā par katru mācībās pie darba devēja iesaistīto bezdarbnieku, kas mācības būs pabeidzis. Mācības pie darba devēja ar nozaru asociāciju iesaisti tiek īstenotas darbinieku sagatavošanai darbam apstrādes rūpniecības, transporta un uzglabāšanas, kā arī informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozarē, izņemot izdevējdarbību, kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšanu, radio un televīzijas programmu izstrādi un apraidi.

<sup>14</sup> Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pie-darba-deveja-ar-nozaru-asociaciju-iesaisti>

Papildus uzņēmēji ar NVA un ESF finansiālu atbalstu var apmācīt un iegūt sev nepieciešamos speciālistus no bezdarbnieku vidus pasākuma **“Bezdarbnieku apmācība pēc darba devēja pieprasījuma”** ietvaros<sup>15</sup>. Ja kādam uzņēmumam nepieciešams profesionāls speciālists, NVA pēc darba devēja pieprasījuma iesaista bezdarbnieku uzņēmumam nepieciešamajās profesijās jebkurā licencētā profesionālās pilnveides izglītības programmā, profesionālās tālākizglītības vai neformālās izglītības programmā. Mācību laikā bezdarbniekam tiek maksāta stipendija – 5 eiro par mācību dienu. Pēc mācībām darba devējam jāpieņem bezdarbnieks darbā un attiecīgajā profesijā jānodarbina vismaz trīs mēnešus. 2023. gadā mācības tika organizētas pēc viena darba devēja pieprasījuma, iesaistot astoņus bezdarbniekus māsas palīga profesijas apgūvē.

---

#### 4.4. ATBALSTS REĢIONĀLAJAI MOBILITĀTEI

Atbalsts reģionālajai mobilitātei aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros paredz nodrošināt finanšu atlīdzību, lai segtu transporta izdevumus braucieniem no deklarētās dzīvesvietas uz darba vai mācību vietu un atpakaļ vai kompensētu izdevumus par dzīvojamās telpas īri vai dzīvošanu dienesta viesnīcā, ja bezdarbnieks piedalās aktīvajos nodarbinātības pasākumos.

2023. gadā uz atbalstu reģionālajai mobilitātei mācību ietvaros kopā pieteicās 1 378 bezdarbnieki (projektā “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” – 1341 bezdarbnieki, projektā “Prasmju pilnveide pieaugušajiem” - 37). Dalību pasākumā pabeidza 1298 bezdarbnieki. Lielākais bezdarbnieku skaits, kuri uzsākuši dalību pasākumā (kopā ar projektu “Subsidētās darba vietas bezdarbniekiem”), bija Rēzeknes filiālē – 173, Rīgas reģionālajā filiālē – 132 un Balvu filiālē – 127.

2023. gadā pasākumā kopā iesaistījās 477 sievietes jeb 34 % un 916 vīrieši jeb 66 %. Vislielākā iesaiste bija vecuma grupā 35 – 39 gadi, veidojot 14,4 % (200 bezdarbnieki) no uzsākušo kopskaita, savukārt vismazākā iesaiste bija vecuma grupai 15 – 19 gadi (11 bezdarbnieki jeb 0,8 % īpatsvarā). Dalība pasākumā tika pārtraukta 72 gadījumos, kur biežākais pārtraukšanas iemesls bija iekārtošanās darbā dēļ. Pasākumu pārtraukuši arī veselības stāvokļa dēļ un līguma pārkāpumu dēļ.

2023. gadā mobilitātes pasākumam projektā “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” tika izlietoti 335 614 eiro. Vidējās izmaksas uz vienu personu veidoja 185,71 eiro.

Dalība mobilitātes pasākumā visvairāk uzsākta traktortehnikas vadītāju mācību apgūvē 404 bezdarbniekiem (29 %), 322 bezdarbnieki (23 %) uzsākuši dalību transportlīdzekļu vadītāju mācībās un datorprasmu un svešvalodu apmācībās – 326 personas (23%).

No 1393 personām 1379 saņēma atbalstu transporta izdevumu finanšu atlīdzībai, bet 14 – īres izdevumu finanšu atlīdzībai.

---

#### 4.5. KONKURĒTSPĒJAS PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

Aktīvais nodarbinātības pasākums „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” paredzēts NVA klientiem, lai veicinātu to konkurētspēju darba tirgū, piedāvājot apgūt darba meklēšanas metodes un darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes. Dalība KPP pieejama katram klientam saskaņā ar izteikto vēlmi. Klients var izmantot vairākus KPP pakalpojumus.

---

<sup>15</sup> Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pec-darba-deveja-pieprasijuma>

2023. gadā visa veida KPP (izņemot informatīvās dienas) tika iesaistīti 5 781 bezdarbnieki, darba meklētāji un bezdarba riskam pakļautie nodarbinātie.

2023. gadā bija pieejamas tiešsaistes lekcijas sadarbībā ar Datu valsts inspekciju "Datu drošība un aizsardzība digitālajā vidē", kurās piedalījās 795 klienti, un tiešsaistes lekcijas sadarbībā ar VSAA "Sociālās tiesības", kurās piedalījās 1715 klienti. Pārējo kursu nodrošināšanai tika organizēts iepirkums (ar 53 daļām), kas noslēdzās 2022. gada decembrī. Sadarbības līgumi ar pieciem pasākumu īstenotājiem tika noslēgti 2023. gada janvārī. KPP īstenošana notika visā Latvijā, organizējot gan klātienē, gan tiešsaistes grupas, kopā iesaistot 3 254 NVA klientus.

Klientiem un citiem interesentiem CV un vakanču portālā ir pieejami trīs e-apmācību moduļi: "Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai", "Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju" un "Mana nauda šodien un rīt. Finanšu pratība". 2022. gadā tika pilnveidots moduļa "Mana nauda šodien un rīt. Finanšu pratība" saturs, paplašinot to ar informāciju par parādu un parādsaistību tēmu, kā arī padomiem, kā izvairīties no finanšu krāpniekiem. 2023. gadā e - apmācības moduļus uzsāka 1 877 klienti.

## 5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”)

Bezdarbnieku profilēšanas galvenais mērķis ir prognozēt NVA reģistrēto bezdarbnieku darba atrašanas iespējas, novērtējot potenciālos riskus, kas varētu kavēt bezdarbnieku veiksmīgu atgriešanos darba tirgū, kā arī veikt klientu prasmju pašnovērtējumu un novērtēt motivāciju aktīvi meklēt darbu, lai sniegtu vadlīnijas piemērotāko atbalsta pasākumu noteikšanai, tādējādi nosakot piemērotāko pakalpojumu grozu. Plašākais un resursu ietilpīgākais pasākumu klāsts paredzēts bezdarbniekiem ar zemām darba atrašanas iespējām.

Sākotnējā bezdarbnieku profilēšanas metodika tika ieviesta 2013. gadā. Klienta motivāciju sadarboties ar NVA, motivāciju meklēt darbu un prasmju pašnovērtējumu noteica darbinieks intervijas veidā ar darba atrašanas iespējām – augstas, vidējas vai zemas. Bezdarbnieki sistēmā tika sadalīti 13 motivācijas un prasmju pašvērtējuma grupās, kopā veidojot 39 profilēšanas grupas. Profilēšana bija detalizēta, bet tehniski sarežģīti izsekojama un pārvaldāma, līdz ar to arī grūti izskaidrojama klientiem. 2018. gada jūnijā tika pārtraukta metodes izmantošana.

Vienkāršota profilēšanas metodika tika pilotēta no 2019. gada 1. jūnija līdz 2020. gada 31. augustam, lai noteiktu tās efektivitāti un uzskaites sistēmā ieviešamos pilnveidojumus. Metodika paredz, ka darbinieks nosaka vienu no trim profilēšanas grupām, ņemot vērā darba atrašanas kavējošo risku kopsummu un motivāciju meklēt darbu. Tiek ņemti vērā tādi riska faktori kā vecums, dzīvesvieta, valsts valodas zināšanas, izglītība, pēdējā nodarbošanās, vēlamā nodarbošanās, trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, invaliditāte, motivācija meklēt darbu. Atkarībā no riska faktoru skaita bezdarbnieki tiek sadalīti trīs grupās. Konstatēts, ka NVA darbinieki, izmantojot ieviesto metodi, mērķtiecīgāk sadarbojas ar klientiem. Veidojot individualizētu un objektīvāku pieeju, operatīvāk un rūpīgāk tiek identificēts katram klientam noteiktais ieteicamo pasākumu kopums, kā arī klientu apkalpošanas process tiek veidots strukturēts, klientam vairāk līdzdarbojoties sava individuālā darba meklēšanas plāna sastādīšanā.

Ņemot vērā pilotētās profilēšanas metodes izvērtējumu, 2021. gadā tika veikti uzlabojumi metodikā, tostarp precizēti riska faktori un pievienots faktors “Digitālās pamatprasmes”. 2023. gadā profilēšanas metodes attīstīšana noritēja trīs posmos: 1) pilnveidota sistēma - BURVIS, lai varētu uzkrāt un automātiski apkopot profilēšanā izmantotos datus, prognozējot klienta darba atrašanas iespējas; 2) sasaistīta profilēšana ar darba tirgus prognozēm, kas ļauj plašāk novērtēt klienta darba atrašanas iespējas; 3) pakāpeniski profilēšanā iekļauts klienta prasmju novērtējums, tādējādi ar sistēmas uzlabojumiem, sabalansējot arī NVA darbinieku noslodzi un profilēšanas rezultātus izmantojot aktīvo nodarbinātības pasākumu plānošanā.

OECD veiktā visaptverošā NVA darbības novērtējuma ietvaros (sīkāk. skat. 16.lpp.) tika analizētas iespējas uzlabot NVA digitālo infrastruktūru, tajā skaitā NVA klientu statistisko profilēšanu, prioritizējot darba meklētāju profilēšanas rīka izstrādi un ieviešanu. Ir nepieciešams nodrošināt, ka personas tiek iesaistītas piemērotākajos pasākumos atbilstošākajā secībā, ņemot vērā arī individuālos darba tirgus šķēršļus, īpašu uzsvāru liekot arī uz tām grupām, kas pašreiz atrodas tālāk no darba tirgus.

## 6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2023.gadā

NVA karjeras pakalpojumi ir pieejami visiem interesentiem: 1) karjeras konsultācijas; 2) interaktīvie e-apmācību moduļi „Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai”, “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju”; 3) darbaspēka pieprasījuma īstermiņa prognozēšanas rīks.

Karjeras konsultāciju mērķis - veicināt klienta integrāciju darba tirgū, nodrošinot atbalstu karjeras izvēlē un plānošanā, profesionālās piemērotības noteikšanā, t.sk. pirms iesaistes mācību un nodarbinātības pasākumos, veicināt izpratni un aktīvu iesaisti mūžizglītībā, kā arī sniegt atbalstu darba devējiem piemērotu darbinieku atlasē.

### 2023.gadā NVA piedāvātie karjeras konsultāciju veidi:

- individuālās karjeras konsultācijas: “Praktisks atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā”, “Sagatavošanās darba intervijai”, “Profesionālās piemērotības noteikšana”, “Veiksmīga profesijas maiņa”, “Prasmju novērtēšana”, “Mācību iespējas tiešsaistes platformās”; “Bezdarbnieku apmācību vēlmju izvērtējums”; “Mūžizglītības apmācību pieteikumu izvērtējums”;
- grupu karjeras konsultācijas: “Praktisks atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā”, “Sagatavošanās darba intervijai”, “Karjeras pamati un profesiju izvēle”, “Darba tirgus situācija un tendences”, “Darba meklēšanas stratēģija”, “Attālinātā darba iemaņu attīstība”, “Informācija par mūžizglītību”.

Karjeras konsultāciju pakalpojums ir pieejams visās NVA filiālēs. Individuālās un grupu karjeras konsultēšana 2023. gadā tika nodrošināta gan klātienē, gan attālinātā formātā (tiešsaistē atbilstoši klienta iespējām). 2023. gadā sniegtas 898 karjeras konsultācijas par dalību mācībās tiešsaistes platformās, sniedzot informāciju par mūžizglītību un izvērtējot pieteikumus tās mācībām.

2023. gadā kopējais dalību skaits individuālajās un grupu karjeras konsultācijās bija 57 578. Karjeras konsultāciju saņēmušo unikālo personu skaits – 39 454 (viena persona var saņemt karjeras konsultācijas gan kā bezdarbnieks, darba meklētājs, gan kā cita persona). Iespēja saņemt karjeras pakalpojumu tika nodrošināta gan bezdarbniekiem un darba meklētājiem (36 419 unikālām personām), gan citām personām (3 175 unikālām personām – izglītojamiem, nodarbinātajiem, t.sk. VIAA projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” interesentiem). Detalizēts konsultāciju saņēmēju skaits atspoguļots 19. tabulā.

Sākot ar 2023. gadu, mājaslapā (skat. šeit. <https://testi.ekarjera.lv/index.php/#testi>) ir pieejami e-karjeras testi. Tādējādi NVA klientiem un visiem citiem interesentiem ir iespēja noskaidrot vairāk par savām prasmēm, interesēm un īpašībām, lai izvēlētos vai pilnveidotu savu karjeru. Vērtējot testā dotos apgalvojumus, abos testos ir iespēja izvēlēties vienu no pieciem atbilžu variantiem: „Pilnīgi nepiekrītu”, “Nepiekrītu”, “Vērtēju neitrāli”, “Piekrītu” un “Pilnīgi piekrītu”. **Prasmju novērtēšanas tests** (pašnovērtējums) sniedz iespēju noskaidrot katra stiprās puses un potenciālās attīstības iespējas. Tests sastāv no 75 apgalvojumiem. Savukārt **pašnovērtējuma tests** prasmju novērtēšanai darbam dažādos apstākļos sniedz iespēju novērtēt darba laiku, darba vietu, darba slodzi un citus būtiskus aspektus. Tests sastāv no 35 apgalvojumiem.



## Iesaiste karjeras konsultācijās

Gads	Kopējais personu skaits**	Mērķa grupas					
		Jaunieši* (no 15 līdz 24 gadi)	Personas ar invaliditāti	Atbrīvotie no ieslodzījuma	Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	Personas vecumā 50+	Ilgstošie bezdarbnieki
2013.	44 118#	9 499 (21,5%)	3 257 (7%)	108 (0,2%)	866 (2%)	12 095 (27%)	12 442 (28%)
2014.	45 671#	4 172 (9%)	4 474 (10%)	138 (0,3%)	482 (1%)	18 041 (40%)	12 736 (28%)
2015.	37 525#	2 760 (7%)	3 421 (9%)	115 (0,3%)	375 (1%)	14 622 (39%)	8 266 (22%)
2016.	34 254#	2 338 (7%)	3 322 (10%)	133 (0,4%)	443 (1%)	12 591 (37%)	4 699 (14%)
2017.	35 645#	2 589 (7,3%)	3 633 (10,2%)	121 (0,3%)	496 (1,4%)	12 696 (35,6%)	3 674 (10,3%)
2018.	33 111#	2 436 (7,4%)	3 755 (11,3%)	94 (0,3%)	421 (1,3%)	12 716 (38,4%)	3 359 (10,1%)
2019.	35 887#	4 657 (13%)	4 173 (11,6%)	79 (0,2%)	618 (1,7%)	12 773 (35,6%)	4 314 (12%)
2020.	28 341#	2 600 (9,2%)	3 183 (11,2%)	49 (0,2%)	323 (1,1%)	10 256 (36,2%)	3 698 (13,0)
2021.	42 687##	3 868 (9,1%)	5 007 (11,7%)	44 (0,1%)	603 (1,4%)	14 016 (32,8%)	6 421 (15,0%)
2022.	41342 ##	4 177 (10,1%)	5 088 (12,3%)	53 (0,1%)	451 (1,1%)	14 616 (35,4%)	6 211 (15,0%)
2023.	39 454 ##	3 967 (10,1%)	4 672 (11,8%)	50 (0,1%)	400 (1,0%)	13 795 (35,0%)	4 720 (12,0%)

Tabulā norādītie procenti (%) ir aprēķināti no kopējā karjeras konsultācijās saņēmušo klientu skaita.  
\* jaunieši, kuri neatbilst JG mērķa grupai: skolēni, pilna laika studenti u.c. jaunieši – citas personas, kas nav bezdarbnieki;  
\*\* uzkrājošais rādītājs, ne unikālais  
# saņēma karjeras konsultācijas Speciālā budžeta ietvaros  
## saņēma karjeras konsultācijas Speciālā budžeta ietvaros un ESF projekta "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai" ietvaros – unikālais skaits

Avots: NVA

## 7. NVA e-vides risinājumi, publicitātes pasākumi un klientu vērtējums par saņemtajiem pakalpojumiem

Atbilstoši starptautiskajai praksei, kas paredz informācijas, konsultāciju un karjeras vadības prasmju nodrošinājumu pieaugušo izglītībā, klientu informētāka un mērķētāka pakalpojuma izvēlē no NVA puses tiek piedāvāti:

(1) **E-vides risinājumi:** darba tirgus prognožu platforma; e-kursi: “Finanšu pratība. Mana nauda šodien un rīt.”; “Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai”, “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju”; “Tests zināšanu pārbaudei angļu valodā”; tests komunikatīvo un organizatorisko prasmju līmeņa noteikšanai.

(2) **Pieejami e-karjeras profesiju testi** (plašāka informācija sniegta 6. sadaļā).

(3) **Tiešā komunikācija ar bezdarbniekiem un darba devējiem** tiek nodrošināta NVA CV un vakanču portālā, filiālēs, zvanu centrā, oficiālajā e-pastā, portālā *Latvija.lv* un Dzīves situāciju aprakstos portālā <https://mana.latvija.lv/>, NVA kontos sociālo tīklu platformās.

(4) Par mācību iespējām sabiedrība tiek informēta: **sabiedrisko attiecību** ietvaros, izmantojot informāciju NVA mājaslapā; sociālajos tīklos, informatīvajos materiālos (vizualizācijas, raidieraksti, video, baneri); mediju attiecības (bezmaksas publicitāte TV, radio, presē, kas izriet no žurnālistu veidotiem sižetiem un raidījumiem, kā arī NVA vadības un speciālistu intervijas vadošajos TV un radio ziņu un raidījumos); **publiskajos pasākumos** (īkgadējās Nākotnes darba konferencēs, NVA vakanču gadatirgi, semināri darba meklētājiem, darba devējiem, izglītības iestādēm, dalība EM un ALTUM reģionos rīkotajos pasākumos, dalība RTU Karjeras dienās u.c.).

(5) Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un sniegtajiem pakalpojumiem - NVA 2024. gadā veica klientu elektronisko aptauju, lai noskaidrotu viņu viedokli par NVA darbību 2023. gadā. Aptauju aizpildīja 7 007 respondents, aptaujas rezultāti norāda, ka kopējā apmierinātība ar NVA klientu apkalpošanu bija 78 % un NVA sniegtajiem pakalpojumiem 74 %.

## Kopsavilkums un secinājumi

Saskaņā ar NVA datiem 2023. gada beigās turpinājās reģistrētā bezdarba (no 6,1 % līdz 5,7 %) un reģistrēto bezdarbnieku skaita (no 53 536 līdz 50 344) samazināšanās. Reģistrēto bezdarbnieku skaits un līmenis turpina samazināties, apsteidzot pirmspandēmijas rādītājus. 2023. gadā samazinājās brīvo darba vietu skaits (par 26,8 tūkst. jeb 23,5 %), vienlaikus, salīdzinot ar 2022. gadu, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits Latvijā 2023. gadā samazinājās par 5,6 tūkst. Visaugstākā ekonomiskā aktivitāte saglabājās Rīgā un Rīgas reģionā (attiecīgi reģistrētais bezdarbs 4,2 % un 4,3 %).

Darba tirgū notika gan jaunu vakanču reģistrēšana, gan bezdarbnieku darbā iekārtošanās. Visvairāk brīvās darba vietas 2023. gada decembrī bija tādās darbības jomās kā būvniecība – 5 099 (26 % no kopējā skaita), transports un uzglabāšana – 3 060 (16 %), administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība – 2 883 (15 %), apstrādes rūpniecība – 1956 (10 %).

Attiecībā uz NVA īpaši atbalstāmajām mērķa grupām 2023. gada nogalē bija reģistrēti 6 370 bezdarbnieki ar invaliditāti jeb 12,7 % no kopējā bezdarbnieku skaita, kas ir darbaspēks, kura potenciāls vēl netiek pilnvērtīgi izmantots. Pēdējo gadu laikā Latvijā ir īstenoti vairāki jauni pasākumi, lai vēl vairāk atbalstītu personu ar invaliditāti integrāciju darba tirgū, šos pasākumus nepieciešams turpināt. Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, bezdarbnieku ar invaliditāti skaits turpināja samazināties kopā ar īpatsvara rādītāju bezdarbnieku vidū.

Arī vecuma grupā virs 50 gadiem ir iespējams sasniegt augstāku iesaisti nodarbinātībā. Šajā vecuma grupā 2023. gadā bija reģistrēti 19 452 bezdarbnieki jeb 38,6 % no kopējā bezdarbnieku skaita. Arī attiecībā uz šo mērķa grupu turpinājās gan bezdarbnieku skaita, gan īpatsvara rādītāja samazinājums bezdarbnieku vidū.

2023. gada beigās NVA uzskaitē bija 8 026 ilgstošie bezdarbnieki jeb 15,9 % no kopējā bezdarbnieku skaita. Gada laikā turpinājās gan ilgstošo bezdarbnieku skaita (par 2 241 personām), gan īpatsvara (par 3,3%) samazinājums reģistrēto bezdarbnieku vidū, kas skaidrojams ar kopējo bezdarba kritumu un piemēroto NVA atbalstu mērķa grupai.

2023. gada beigās 3 850 jeb 7,6 % no bezdarbnieku kopskaita bija jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem. Gada griezumā reģistrēto jauniešu-bezdarbnieku skaita un īpatsvara rādītāji saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Jauniešu iesaiste aktīvajos nodarbinātības pasākumos 2023. gadā sasniedza 1 489 bezdarbniekus. Vienlaikus svarīgi uzsvērt, ka jauniešu, jo īpaši jauniešu bez izglītības, atbalsta primārais mērķis ir to atgriešana izglītības sistēmā.

## SECINĀJUMI PAR ĪSTENOTAJIEM MĀCĪBU PASĀKUMIEM UN TURPMĀK NEPIECIEŠAMAJIEM PILNVEIDOJUMIEM

1. NVA īsteno darba tirgus īstermiņa prognozēšanu, kuras ietvaros, balstoties uz makroekonomiskiem rādītājiem un darba devēju aptaujām, tiek prognozētas pieprasījuma izmaiņas profesiju grupu līmenī un atbilstoši plānotas un organizētas mācības. Apmācību komisija, aktualizējot mācību sarakstus 2023. gadā, saglabāja fokusu uz informācijas un komunikācijas tehnoloģiju, apstrādes rūpniecības, enerģētikas, būvniecības, kā arī transporta nozarēm nepieciešamo prasmju apguvi un kvalifikācijas ieguvu. Plānots, ka turpmāk visu darba tirgus prognožu sagatavošanu koordinēs EM.

2. Sākot ar 2024. gadu, NVA klientu mācību piedāvājumu noteiks EM Apvienotā pieaugušo izglītības koordinācijas komisija, saskaņojot ar citām mācībām pieaugušo izglītības jomā, lai veicinātu cilvēkkapitāla attīstības stratēģisko mērķu sasniegšanu.

3. NVA bezdarbnieku un darba meklētāju mācību ietvaros turpinās papildu kvalitātes kritēriju piemērošana izglītības iestādēm, fokusējoties uz kvalitatīvu infrastruktūru un mācību rezultātiem kā pamata kritērijiem, kā arī risinot izglītības pakalpojumu sniedzēju ģeogrāfisko pieejamību, t.sk., paplašinot attālināto mācību piedāvājumu. Paredzams, ka elastīgs mācību piedāvājums vēl vairāk sekmēs NVA klientiem nepieciešamo prasmju apguvi atkarībā no katra profila un atbilstoši darba tirgus prognozēm.

4. 2023. gadā NVA turpināja atbalsta īstenošanu mācību platformās (piemēram, *coursera.com*), piedāvājot apgūt prasmes tādās jomās kā: Uzņēmējdarbība (“*Business*”); Datorzinības (“*Computer science*”); Datu zinātne (“*Data science*”); Informāciju tehnoloģijas (“*Information Technology*”); Profesionālās ievirzes svešvalodu apguve (“*Language Learning*”), Pārvaldība (“*Management*”), Caurviju prasmes (“*Soft skills*”). Līdzīgi NVA turpina sadarbību arī citu projektu ietvaros IT prasmju apguves veicināšanai, piemēram, sadarbībā ar “*Google*”. NVA turpina attīstīt tādu pakalpojumu pieejamību, kas saistīti ar digitālo prasmju testēšanu un konsultatīvu atbalstam tiem, kas vēlas iesaistīties šāda veida mācībās.

5. 2023. gadā NVA organizētajos prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumos kopā iesaistījās 28 151 dalībnieks (dalību skaits), no tiem 1 326 bezdarbnieki iesaistījās jaunas profesijas apgūvē vai pilnveidē, savukārt 25 701 persona apguva darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes (valodas, datori, transportlīdzekļu dažādas kategorijas). No 2022. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam dalību profesionālās mācības ietvaros pabeidza 1 714 bezdarbnieki, uzrādot salīdzinoši augstu darbā iekārtošanās rādītāju – 43 % (iekārtojās darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas).

6. NVA un darba devēju sadarbības rezultātā 2023. gadā turpinājās bezdarbnieku iesaiste pasākumā “Apmācība pie darba devēja”, kurā iesaistījās 200 personas. Mācību darba vietā vai pēc darba devēja pieprasījuma potenciāls saglabājas, tāpēc regulāri tiek veikti pasākuma nosacījumu pielāgojumi. Vienlaikus būtisks jautājums ir šādas apmācības kvalitātes nodrošināšana un novērtējums.

7. Latvijas reģionos joprojām būtiski atšķiras ekonomiskā aktivitāte, un attiecīgi darba vietu lielākais īpatsvars koncentrējas Rīgas un Pierīgas reģionos, kamēr citos reģionos darba vietu skaits ir būtiski mazāks. Tā kā darba tirgū ir vērojamas darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma atšķirības – uzņēmumos ir brīvas darba vietas vienā reģionā, bet bezdarbs un pieejamais bez darba esošais darbaspēks ir citos reģionos, tad NVA īsteno reģionālās mobilitātes atbalsta programmu. Tomēr mobilitātes atbalsts tikai daļēji var risināt darbaspēka nokļūšanas problēmu uz vietām, kur ir darbs, jo mobilitātes iespējas joprojām apgrūtina nepietiekams atbilstošu īres mājokļu piedāvājums, sabiedriskā transporta un ceļu infrastruktūra.

8. Salīdzinot ekonomiskās aktivitātes līmeni pēc iegūtā izglītības līmeņa, vērojama sakarība – jo augstāks izglītības līmenis, jo augstāks aktivitātes līmenis, un īsāks bezdarba ilgums, kā arī labāki darba tirgus iznākumi algas un nodarbinātības noturības izteiksmē. Tāpēc ir svarīgi turpināt pieaugušo iesaisti tālākizglītībā un darba tirgum nepieciešamo profesionālo, pamatkompetenču un darba tirgum nepieciešamo prasmju apguvē. Tāpat nepieciešams turpināt intensificēt atbalstu tiem, kam ir zemākās prasmes un lielāks ilgstošā bezdarba risks, jo īpaši ņemot vērā automatizācijas un robotizācijas, kā arī sabiedrības novecošanās tendences un nepieciešamību darba tirgū būt pēc iespējas ilgāk.

9. Atjaunošanas un noturības mehānisma ietvaros plānots pilnveidot NVA prasmju novērtēšanas un profilēšanas rīkus ar uzsvāru uz digitālo prasmju noteikšanu kombinēta un individualizēta pakalpojuma piemērošanai. 2024. gada augustā noslēdzās OECD īstenotais EK Tehniskā atbalsta instrumenta projekts “Latvijas nodarbinātības dienesta digitālo sistēmu modernizēšana”, kurā OECD veica visaptverošu NVA darbības novērtējumu, īpašu uzsvāru liekot uz iespējām uzlabot tās digitālo infrastruktūru. Tā rezultāti tiks izmantoti arī NVA prasmju novērtēšanas un profilēšanas rīku pilnveidē.

10. Situācija nodarbinātībā turpinās būt atkarīga gan no iekšējiem, gan ārējiem faktoriem. Proti, darba tirgus situāciju ietekmē, piemēram, tādi ģeopolitiskie faktori kā Krievijas izvērtais karš Ukrainā un tā radītās sekas, Eiropas Centrālās bankas lēmumi, kas var ietekmēt ekonomiskās izaugsmes tempus un līdz ar to nodarbinātību un bezdarbu. Arī atsevišķu nozaru darbības apjoma samazināšanās (piemēram, transportā, tranzītā, dzelzceļā), samazinot darbinieku skaitu, iepriekš ir bijis ietekmējošs faktors tautsaimniecības attīstībai. Uzņēmumos līdz ar jaunu tehnoloģiju ienākšanu, automatizāciju un digitalizāciju turpinās tehnoloģisko procesu modernizācija, kas īstermiņā var nozīmēt darbinieku skaita samazināšanu, vienlaikus atsevišķas nozares saskaras ar kvalificētu darbinieku nepietiekamību. Līdz ar to atbalsts atbrīvotā darbaspēka pārkvalificēšanai vai prasmju pilnveidei (jo īpaši atbalsts digitālo un profesionālo prasmju veicināšanai, specializēts nozaru atbalsts) un atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem iekļauties Latvijas darba tirgū saglabāsies kā būtiskas prioritātes NVA darbā.